

"SƏS" qəzeti mənim üçün ən əziz qəzetdir

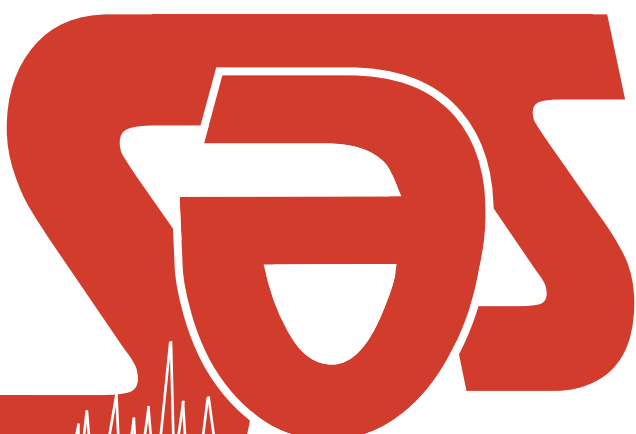

№ 183 (6866)

YAP Sədrinin müavini ilə TBMM Sədri arasında görüş keçirilib

3

7 oktyabr 2023-cü il.
Qiyməti 60 qəpik

"Qarabağda yerli əhali arasında təşviş yaradan və onları Ermənistanına köçməyə məcbur edən məhz qondarma rejim olub"

2

Prezident İlham Əliyev Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının Avropa üzrə regional direktorunu qəbul edib

Sülhməramlılar və Zəngəzur dəhlizi

5

"Avropa Parlamenti korrupsiyalanmış bir qurumdur"

7

Kişilərin ikinci telefonu: İŞ, YOXSA XƏYANƏT?

11

Öyrənmə fərqi-disleksiya

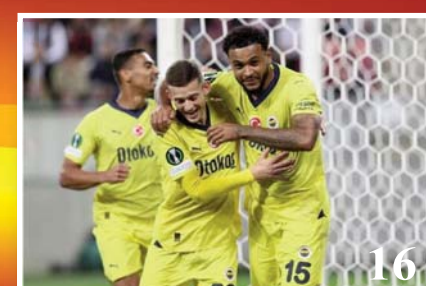
15

Tofiq Yaqublu imicini dəyişir

14

"Fəhərbağça" Türkiyə tarixində rekordda imza atıb

16

"Qarabağda yerli əhali arasında təşviş yaradan və onları Ermənistanə köçməyə məcbur edən məhz qondarma rejim olub"

Prezident İlham Əliyev Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının Avropa üzrə regional direktorunu qəbul edib

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 6-da Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının Avropa üzrə regional direktoru Hans Henri Klugei qəbul edib. Hans Henri Kluge Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının baş direktoru Tedros Adhanom Qebreyesusun salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırdı. Prezident İlham Əliyev salamlara görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Tedros Adhanom Qebreyesusa çatdırmağı xahiş etdi.

Qonaq global səhiyyə liderliyi sahəsində Azərbaycanın, şəxsən Prezident İlham Əliyevin Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi həyata keçirdiyi fəaliyyətin çox yüksək qiymətləndirildiyini qeyd etdi. O, Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə Qoşulmama Hərəkatının Təmas Qrupunun 2020-ci ilin mayında koronavirusla mübarizəyə həsr olunmuş "COVID-19-a qarşı birlikdəyik" mövzusunda onlayn Zirvə görüşünün keçirilməsinə, Azərbaycanın vaksinlərin ədalətli, bərabər bölünməsinə dair qətnamənin təşəbbüskarı olmasına və həyata keçirdiyi fəaliyyətə görə minnətdarlığını bildirdi. Hans Henri Kluge Azərbaycanın pandemiya dövründə 80-dən artıq ölkəyə dəstək göstərdiyini qeyd etdi, ölkəmizin Qoşulmama Hərəkatı çərçivəsində yaratdığı COVID-19-a qarşı mübarizə üzrə məlumat bazası sisteminin çox səmərəli olduğunu və Davamlı İnkişaf Məqsədlərinin həyata keçirilməsinə böyük töhfə verdiyini dedi. Söhbət zamanı Azərbaycanın Qara-

bağ bölgəsindəki vəziyyətlə bağlı fikir mübadiləsi aparıldı.

Hans Henri Kluge BMT-nin rezident əlaqələndirici ofisinin və ÜST-ün Bakı ofisinin nümayəndələrinin də daxil olduğu missiyanın Azərbaycanın Qarabağ bölgəsinə həyata keçirdiyi səfərinin yüksək qiymətləndirildiyini diqqətə çatdırdı.

Prezident İlham Əliyev COVID-19-a qarşı mübarizədə ÜST-ün ölkəmizə göstərdiyi dəstəyi yüksək qiymətləndirdi, Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi 80-dən artıq ölkəyə yardım etməsindən, Qoşul-

mama Hərəkatı çərçivəsində COVID-19-a qarşı mübarizə üzrə məlumat bazası sistemi yaradılmasından və vaksin həmrəyliyi ilə bağlı səylərimizdən danışdı.

Dövlətimizin başçısı Azərbaycanın milli, regional və beynəlxalq səviyyədə yardım proqramlarını həyata keçirdiyini vurğuladı. Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın Qarabağ bölgəsindəki vəziyyətlə bağlı bildirdi ki, Qarabağda yerli əhali arasında təşviş yaradan və onları Ermənistanə köçməyə məcbur edən məhz qondarma rejim olub.

Dövlətimizin başçısı vurğuladı ki, "La-

çın" dövlət sərhəd-buraxılış məntəqəsinin yaradılmasından etibarən Azərbaycan tərəfindən Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsi vasitəsilə tibbi təxliyələrin təşkili prosesinə dəstək göstərilib.

Prezident İlham Əliyev Xankəndidə yanan stansiyasında baş vermiş partlayışdan sonra Azərbaycan yanğınsöndürənlərinin bu yanğının qarşısını aldığı, zərərçəkmiş insanlara dəstək göstərildiyini, hazırda Azərbaycanın tibbi heyətinin Xankəndidə yerli əhaliyə xidmətlər göstərdiyini diqqətə çatdırdı.

Azərbaycan Prezidenti Dövlət Miqrasiya Xidmətinin, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiə Nazirliyinin nümayəndələrinin yerlərdə xidmət göstərdiklərini, əhalinin qeydiyyatına alınması prosesinin başlandığını, bunun üçün ayrıca portalın fəaliyyət göstərdiyini bildirdi, gündəlik ehtiyacların ödənilməsi və qida təchizatı üçün aidiyyəti qurumların yerində xidmət apardıklarını dedi.

Dövlətimizin başçısı ərazidə mühüm infrastruktur obyektlərinin, eləcə də tarixi, dini və mədəni abidələrin polis tərəfindən mühafizə olunduğunu, elektrik təchizatının həyata keçirildiyini bildirdi. Prezident İlham Əliyev vurğuladı ki, bütün bunlar Qarabağın erməni sakinlərinin reinteqrasiyası proqramının hazır olmasının və həyata keçirilməsinin göstəricisidir. Görüşdə yaxın vaxtlarda BMT-nin Azərbaycanda rezident əlaqələndirici ofisinin təşkilatın aidiyyəti ixtisaslaşmış qurumlarının nümayəndələri ilə birlikdə ərazilərə yenidən səfər edəcəkləri diqqətə çatdırıldı, ölkəmizin bu prosesi dəstəklədiyi qeyd olundu.

Elçin Əmirbəyov:

"Azərbaycanın Fransaya vasitəçi kimi etibarını sifra bərabərdir"

"Bu gün Azərbaycanın Ermənistanla münasibətlərin normalaşdırılması prosesində Fransaya potensial vasitəçi kimi etibarını sifra bərabərdir." AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu Azərbaycan Prezidentinin xüsusi tapşırıqlar üzrə nümayəndəsi Elçin Əmirbəyov "Radiofrance"ə müsahibəsində deyib.

"Fransanın hazırkı siyasi rəhbərliyinin Ermənistanə dəstəyi elə bir vəziyyətə gətirib çıxarıb ki, Azərbaycanda heç kəs, hətta nəzəri cəhətdən belə, Parisi Bakı ilə İrəvan arasında münasibətlərin normalaşdırılmasına faydalı töhfə verə biləcək tərəf kimi qəbul etməyə hazır deyil. Ermənilərin maraqlarını fədakarlıqla müdafiə edən Parisin sadıqlılığının ən son sübutu Fransanın xarici işlər naziri Katrin Kolonnanın İrəvanla hərbi-texniki əməkdaşlığı yeni keyfiyyət səviyyəsinə çıxarmaq qərarı, həmçinin de-fakto müttəfiqinə silah və hərbi texnika tədarükünün başlanması ilə bağlı bu yaxınlarda verdiyi bəyanatdır", - deyərək Elçin Əmirbəyov qeyd etdi.

Prezidentin xüsusi tapşırıqlar üzrə nümayəndəsi bildirib ki, Fransanın məsuliyyətsiz addımı təkcə onun "sülhməramlı" olmaqla bağlı böyük iddialarını heçə endirmir. Bu, həm regionu hərbi qarşıdurma ilə bağlı yeni təhlükəli vəziyyətə çatdırır, həm də Ermənistanı Azərbaycana qarşı yeni ölümcül təxribatlara və təcavüzə sövq edir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 6-da İran İslam Respublikasının yol və şəhərsalma naziri, Azərbaycanla İran arasında iqtisadi, ticarət və humanitar sahələrdə əməkdaşlıq üzrə Dövlət Komissiyasının İran tərəfdən həmsədri Mehرداد Bəzrpaşı qəbul edib.

Dövlətimizin başçısı bu gün Zəngilan rayonunun Ağbend qəsəbəsi yaxınlığında keçirilmiş avtomobil körpüsü və sərhəd-gömrük infrastrukturunun inşası, ərazidə sahilbərkitmə tədbirləri layihələrinin təməlqoyma mərasiminin önəmini qeyd edərək, bunun dostluq əlaqələrimizin daha da möhkəmləndirilməsi işinə töhfə verəcəyini bildirdi.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli formatlarda nəqliyyat dəhlizlərinin yaradılması ilə bağlı fəaliyyətini davam etdirdiyini bildirərək, bu gün Zəngilan rayonunun Ağbend qəsəbəsi yaxınlığında avtomobil körpüsü və sərhəd-gömrük infrastrukturunun inşası, ərazidə sahilbərkitmə tədbirləri layihələrinin təməlinin qoyulmasının bu yolların şaxələndirilməsi baxımından da önəmini qeyd etdi. Prezident İlham Əliyev vurğuladı ki, ölkələrimizi birləşdirən və region üçün böyük əhəmiyyətə malik olan avtomobil və dəmir yollarının çəkilişi bütün bölgə üçün sabitliyə və əməkdaşlığa xidmət edəcək.

Dövlətimizin başçısı, həmçinin Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizinin inkişafı və ötürüclülük qabiliyyətinin daha da genişləndirilməsi istiqamətində aparılan işlərin önəmini qeyd etdi.

İkitərəfli münasibətlərimizin gündəliyinin yalnız nəqliyyat sektorunu deyil, eyni zamanda, daha geniş sahələri əhatə etdiyini deyən Azərbaycan Prezidenti Hökumətlərarası Komissiyanın fəaliyyətini yüksək qiymətləndirdi, bütün sahələr

"Azərbaycan-İran dostluğu bütün bölgə üçün önəmli amildir"

Prezident İlham Əliyev İranın yol və şəhərsalma nazirini qəbul edib

üzrə yaxşı nəticələrin əldə edildiyini qeyd etdi. Dövlətimizin başçısı Azərbaycan-İran dostluğunun və əməkdaşlığının bütün bölgə üçün önəmli amil olduğunu vurğuladı.

Prezident İlham Əliyev regional məsələlərin region ölkələrinin iştirakı ilə həll edilməsinin vacibliyini bildirərək, bu xüsusda 3+3 əməkdaşlıq formatının da təşəbbüskarının məhz Azərbaycan olduğunu qeyd etdi, tezliklə bu formatda görüşlərin keçiriləcəyini müsbət bir addım kimi qiymətləndirdi.

Mehرداد Bəzrpaşı ilk növbədə İran İslam Respublikasının Prezidenti Seyid İbrahim Reisinin salamlarını dövlətimizin

başçısına çatdırdı. Prezident İlham Əliyev salamlara görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını İranın dövlət başçısına çatdırmağı xahiş etdi.

Qonaq Azərbaycanın Qarabağ bölgəsinin reinteqrasiyası ilə bağlı təbriklərini çatdırdı və bunu çox mühüm hadisə kimi dəyərləndirdi. O qeyd etdi ki, Azərbaycanın pozulmuş haqlı və ədalətli mövqeyi 30 ildən sonra xoşbəxtlikdən öz yerini tutdu və ölkə suverenliyini bərpa etdi. Mehرداد Bəzrpaşı region ölkələri və xalqlarının bir-biri ilə dərin tarixi və mədəni əlaqələrə malik olduğunu deyərək, Cənubi Qafqazda sülhün region üçün böyük perspektivlər yaradacağını bildirdi.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 6-da Serbiya Respublikası Milli Assambleyasının sədri Vladimir Orliçi qəbul edib. Dövlətimizin başçısı ölkələrimiz arasında dostluq əlaqələrinin zəngin tarixə malik olduğunu deyərək bunun qarşılıqlı dəstəyə əsaslanan münasibətlərimizin inkişafı üçün yaxşı zəmin yaratdığını bildirdi, Serbiyaya səfərini məmnunluqla xatırladı.

İqtisadi sahədə əlaqələrə toxunan Prezident İlham Əliyev investisiya, enerji, sənaye sahələri ilə bağlı fəal əməkdaşlığın həyata keçirildiyini dedi. Dövlətimizin başçısı münasibətlərimizin inkişafında parlamentlərarası əlaqələrin də önəmini qeyd etdi. Azərbaycan Prezidenti Vladimir Orliçin səfərinin dinamik şəkildə inkişaf edən əməkdaşlığımızın genişlənməsi işinə töhfə verəcəyine əminliyini bildirdi.

Qonaq, ilk növbədə, Serbiya Prezidenti Aleksandar Vuçičin salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırdı. Prezident İlham Əliyev salamlara görə minnətdarlığını bildirdi, onun

"Ölkələrimiz arasında dostluq əlaqələri zəngin tarixə malikdir"

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Serbiya Milli Assambleyasının sədrini qəbul edib

da salamlarını Serbiyanın dövlət başçısına çatdırmağı xahiş etdi. Serbiya Milli Assambleyasının sədri ölkələrimiz arasında strateji tərəfdaşlığa əsaslanan dostluq əlaqələrinin mövcud olduğunu dedi.

Görüşdə Azərbaycan ilə Serbiyanın daim bir-birinin ərazi bütövlüyünü və suverenliyini, həmçinin beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində haqlı mövqelərini dəstəklədikləri qeyd edildi, münasibətlərimizin strateji tərəfdaşlıq prinsiplərinə, qarşılıqlı anlaşma və qarşılıqlı hörmətə əsaslandığı vurğulandı, parlamentlərarası əlaqələrin və parlamentlərarası beynəlxalq təşkilatlarda əməkdaşlığımızın vacibliyi vurğulandı.

YAP Sədrinin müavini ilə TBMM Sədri arasında görüş keçirilib

Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqovun başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti qardaş Türkiyə Respublikasında səfərdədir. Səfər çərçivəsində oktyabrın 6-da Ankarada YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov ilə Türkiyə Böyük Millət Məclisinin (TBMM) Sədri, İstanbul millət vəkili Numan Kurtulmuş arasında görüş keçirilib.

YAP nümayəndə heyətini ölkəsində salamlamaqdan məmnunluğunu ifadə edən TBMM-in Sədri, İstanbul millət vəkili Numan Kurtulmuş Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin bənzərsiz dostluq və qardaşlıq örnəyi kimi istər ikitərəfli münasibətlərin inkişafı, istərsə də regional əməkdaşlıq və təhlükəsizlik kontekstində xüsusi əhəmiyyət daşıdığını diqqətə çatdırıb.

Parlament sədri Azərbaycan ilə Türkiyənin bir-birinin milli maraqları və dövlətçilik mənafehlərini beynəlxalq arenada layiqincə müdafiə etdiklərini vurğulayıb. "Bu gün qürur hissi və minnətdarlıqla qeyd edirik ki, Azərbaycan növbəti yüzillikdə yeni hədəflərinə əmin addımlarla irəliləyən Türkiyəyə öz qardaş

dəstəyini göstərir. Türkiyə də öz növbəsində Azərbaycanın yanında olduğunu, xüsusilə də onun haqlı və ədalətli mövqeyini dəstəklədiyini qətiyyətlə ifadə edir", - deyən N.Kurtulmuş Azərbaycanın öz ərazi bütövlüyünü və suverenliyini bərpa etməsinin bütövlükdə Türk dünyası üçün müstəsna əhəmiyyətə malik olduğunu bildirdi.

TBMM-in Sədri iki ölkə arasında parlamentlərarası əməkdaşlığın önəmindən də söz açıb. O, qardaş ölkələrin qanunverici orqanlarında Azərbaycan-Türkiyə dostluq qruplarının fəaliyyətinin, eyni zamanda, qarşılıqlı səfərlərin münasibətlərin inkişafına mühüm töhfə verdiyini diqqətə çatdırıb. O bu kontekstdə qarşılıqlı fikir mübadiləsinin aparılmasının və əməkdaşlığın dərinləşdirilməsinə xidmət edən addımların

atılmasının ortaq hədəflərin gerçəkləşdirilməsinə zəmin yaratdığını bildirdi.

Yeni Azərbaycan Partiyasının nümayəndə heyətinə göstərilən yüksək diqqətə görə minnətdarlığını ifadə edən YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov TBMM-in sədri seçilməsi münasibətilə Numan Kurtulmuşu bir daha təbriklərini çatdırıb və ona fəaliyyətində uğurlar arzulayıb. YAP Sədrinin müavini Azərbaycan ilə Türkiyənin "bir millət, iki dövlət" fəlsəfəsi əsasında ortaq dəyərlərə, milli maraqlara və ümumi hədəflərə uyğun uğurla fəaliyyət göstərərək strateji mütəfiqlik münasibətlərini dərinləşdirdiklərini diqqətə çatdırıb. O qeyd edib ki, bu gün Türkiyə-Azərbaycan münasibətləri ilk növbədə hər iki ölkənin liderləri - cə-

nab İlham Əliyevlə cənab Rəcəb Tayyib Ərdoğanın iradəsi və səyləri sayəsində inkişaf edir: "Biz unikal dostluq, qardaşlıq və strateji mütəfiqlik münasibətləri qurmağa müvəffəq olmuşuq. Bütün sahələrdə çoxşaxəli əlaqələrin genişləndirilməsi, işbirliyinin daha da gücləndirilməsi üçün ardıcıl, məqsədyönlü addımlar atılır. Xüsusilə də, 2021-ci il 15 iyun tarixində imzalanmış Şuşa Bəyannaməsindən irəli gələn vəzifələrin uğurla icra olunması həm Azərbaycan-Türkiyə ikitərəfli münasibətlərinin inkişafı, həm də regionda dayanıqlı sülh, davamlı sabitlik və təhlükəsizlik, etibarlı əməkdaşlıq mühitinin formalaşdırılması baxımından böyük əhəmiyyətə malikdir".

Tahir Budaqov 44 günlük Vətən müharibəsinin Azərbaycan ilə Türkiyə arasındakı qardaşlıq münasibətlərinin sarsılmazlığını bir daha sübut etdiyini xüsusi olaraq diqqətə çatdırıb. YAP Sədrinin müavini ikili standartlara, qərəzli və qeyri-obyektiv münasibətə baxmayaraq, Prezident İlham Əliyevin prinsiplial mövqeyi nəticəsində Azərbaycanın haqq işini qələbə ilə yekunlaşdırdığını, əzəli və əbədi torpağı olan Qarabağda lokal antiterror tədbirləri həyata keçirərək suverenliyini tam bərpa edən ölkəmizin haqlı və ədalətli mövqeyinin qardaş Türkiyə tərəfindən qətiyyətlə müdafiə olunmasının böyük mənəvi-siyasi önəm daşıdığını bildirib. Tahir Budaqov postmüharibə dövründə ölkələrimizin təşəbbüsünün inkişaf

fa xidmət göstərdiyini, Türkiyə şirkətlərinin işğaldan azad olunmuş ərazilərimizin bərpasında yaxından iştirak etməsinin daha bir qardaşlıq və dostluq nümunəsi kimi təqdirəlayiq olduğunu nəzərə çatdırıb.

YAP Mərkəzi Aparatının rəhbəri Azərbaycan-Türkiyə əməkdaşlığının genişləndirilməsində həm parlamentlər, həm də hakim partiyalar arasındakı səmərəli əlaqələrin mühüm rol oynadığını bildirib. Siyasi partiyaların dövlətlərarası münasibətlərin inkişafında önəmli yərə malik olduğunu söyləyən Tahir Budaqov Yeni Azərbaycan Partiyası ilə Ədalət və İnkişaf Partiyası arasındakı əməkdaşlığın məmnunluq doğurduğunu qeyd edib.

Daha sonra qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər barədə müzakirələr aparılıb.

Görüşdə Türkiyə Böyük Millət Məclisinin üzvü, Türkiyə-Azərbaycan Parlamentlərarası Dostluq Qrupunun rəhbəri Şamil Ayrım və AK Parti Sədrinin xarici əlaqələr üzrə müavini, İstanbul millət vəkili Zafer Sırakaya da iştirak ediblər.

Qeyd edək ki, nümayəndə heyətinin tərkibinə millət vekilləri - YAP İdarə Heyətinin üzvü Pərvin Kərimzadə, YAP Təftiş Komissiyasının sədri Sevinc Hüseynova, YAP ilə AK Parti arasında əlaqələndirici Ramil Həsən və YAP Mərkəzi Aparatının İnformasiya texnologiyaları və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin müdiri Nurlan Qələndərov daxildir.

YAP ilə AK Parti arasındakı işbirliyinin gücləndirilməsi Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin inkişafına mühüm töhfədir

YAP Sədrinin müavini ilə AK Parti Sədrinin birinci müavini arasında görüş keçirilib

Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqovun başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti qardaş Türkiyə Respublikasında səfərdədir. Səfər çərçivəsində oktyabrın 6-da Ankarada YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov ilə Türkiyənin hakim Ədalət və İnkişaf Partiyası (AK Parti) Sədrinin birinci müavini, Bursa millət vəkili Efqan Ala arasında görüş keçirilib.

Qonaqları salamlayan AK Parti Sədrinin birinci müavini, Bursa millət vəkili Efqan Ala Azərbaycan ilə Türkiyə arasındakı dostluq, qardaşlıq və strateji müttəfiqlik münasibətlərinin sarsılmaz və bütün dünyaya nümunə olduğunu diqqətə çatdırıb. O, iki ölkənin bütün tələyüklü məqamlarda qardaşlıq və həmrəylik örnəyi ortaya qoyduğunu vurğulayıb. Efqan Ala qeyd edib ki, Azərbaycan ilə Türkiyə bütün sahələri əhatə edən çoxşaxəli əməkdaşlığı dərinləşdirmək iradəsi nümayiş etdirir və əlaqələrin yüksələn xətt üzrə inkişafı böyük məmnunluq doğurur.

44 günlük Vətən müharibəsindən sonra yaranmış yeni reallıqlardan bəhs edən Efqan Ala Azərbaycanın lokal xarakterli antiterror tədbirləri nəticəsində suverenliyini bərpa etməsinə tarixi hadisə kimi dəyərləndirib. O, Azərbaycan ilə Türkiyənin təşəbbüslərinin bölgədə sülhə, sabitliyə və təhlükəsizliyə xidmət etdiyini bildirib.

Yeni Azərbaycan Partiyası nümayəndə heyətinin səfərinin əhəmiyyətindən bəhs edən Efqan Ala dövlət başçılarımızın siyasi iradələrinə uyğun olaraq iki hakim partiya

arasında əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi istiqamətində mühüm addımların atıldığını, bu kontekstdə qarşılıqlı səfərlərin həyata keçirilməsinin mühüm önəm daşdığını diqqətə çatdırıb. O, YAP ilə AK Parti arasındakı işbirliyinin gücləndirilməsinin Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin inkişafına mühüm töhfə olduğunu söyləyib. AK Parti Sədrinin birinci müavini həm dövlətlərimizin, həm də iqtidar partiyalarının daim birgə hərəkət edərək ortaq hədəfləri reallaşdıracağına və mühüm nailiyyətlər qazanacağına əminliyini ifadə edib.

Dəvətə və yüksək qonaqpərvərliyə görə təşəkkürünü bildiren YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın sədrliyi ilə IV Böyük Fövqəladə Qurultayını keçirən AK Par-

tiyə nümayəndə heyəti adından uğurlar arzulayıb, qurultayın nəticələrinin həm Ədalət və İnkişaf Partiyası, həm də bütövlükdə Türkiyə Respublikası üçün faydalı olacağına inamını ifadə edib.

YAP Sədrinin müavini tarixi köklərə və ortaq dəyərlərə əsaslanan Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin hər iki ölkənin liderlərinin məqsədyönlü siyasəti nəticəsində strateji müttəfiqlik zirvəsinə yüksəldiyini, dünyada Türkiyə və Azərbaycan qədər bir-birinə mənəvi-siyasi cəhətdən yaxın ikinci ölkənin olmadığını diqqətə çatdırıb.

Azərbaycanın 44 günlük Vətən müharibəsində möhtəşəm Qələbə qazanaraq ərazi bütövlüyünü və tarixi ədaləti təmin etməsində Türkiyənin mənəvi-siyasi dəstəyinin əhəmiyyətindən bəhs edən Tahir Budaqov yeni geo-

siyasi reallıqların regional təhlükəsizlik və işbirliyi üçün mühüm imkanlar yaratdığını bildirdi. YAP Mərkəzi Aparatının rəhbəri Azərbaycanın lokal xarakterli antiterror tədbirləri həyata keçirərək konstitusiyaya quruluşunu bərpa etdiyini və regionda sülhün, təhlükəsizliyin təmin olunması istiqamətində prinsiplial mövqə sərgilədiyini bildirdi.

Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin inkişafında iki ölkənin hakim partiyaları olan Yeni Azərbaycan Partiyası ilə Ədalət və İnkişaf Partiyasının daimi təmaslarının, əməkdaşlıq əlaqələrinin genişləndirilməsinin mühüm rolu olduğunu bildiren Tahir Budaqov partiyalarımız arasında əlaqələrin keyfiyyətə yeni mərhələyə qədəm qoyduğunu söyləyib. YAP Sədrinin müavini qeyd edib ki, 2021-ci ildə iki partiya arasında Əməkdaşlıq Protokollarının imzalanmasından sonra işbirliyinin dərinləşdirilməsinə xidmət edən mühüm addımlar atılıb. Xüsusilə də, qarşılıqlı səfərlər və hər iki partiyanın birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən müxtəlif tədbirlər münasibətlərə dinamizm gətirib.

Daha sonra qarşılıqlı maraq doğuran bir sıra məsələlər müzakirə olundu.

Qeyd edək ki, YAP Sədrinin müavini-Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin tərkibinə millət vəkili - YAP İdarə Heyətinin üzvü Pərvin Kərimzadə, YAP Təftiş Komissiyasının sədri Sevinc Hüseynova, YAP ilə AK Parti arasında əlaqələndirici Ramil Həsən və YAP Mərkəzi Aparatının İnformasiya texnologiyaları və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin müdiri Nurlan Qələndərov daxildir.

“Əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər Azərbaycan Respublikasının ərazisində müvəqqəti yaşamaq üçün icazə alma bilərlər. Bu icazə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Miqrasiya Xidməti tərəfindən verilir. Həmin şəxslərə ölkə ərazisində yaşamağa icazə verildikdə Dövlət Miqrasiya Xidməti müvəqqəti yaşamaq üçün icazə vəsiqəsi təqdim edir”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Hüquqi-Sosial Yardım və Maarifləndirmə İctimai Birliyinin sədri Fariz Əkbərov deyib.

Onun sözlərinə görə, icazə vəsiqəsi əcnəbilərə və vətəndaşlığı olmayan şəxslərə vəsiqənin icazə və etibarlılıq müddətində Azərbaycan Respublikasından getmək və viza almadan qayıtmaq hüququ verən, o cümlədən həmin şəxslərin ölkə ərazisində şəxsiyyətini və yaşayış yeri üzrə qeydiyyatı alındığını təsdiq edən sənəddir: “Əcnəbilərin və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin şəxsiyyətini təsdiq edən sənədlərdəki məlumatlar dəyişərsə və ya icazə vəsiqəsi itirilərsə, onlar

Əcnəbilər Azərbaycanda yaşamaq icazəsini necə ala bilər?

AYDINLIQ GƏTİRİLDİ

bu barədə 10 iş günü müddətində müvafiq icra hakimiyyəti orqanına məlumat verməlidirlər. Eləcə də, icazə vəsiqəsinin yenidən rəsmi-

ləşdirilməsi və ya ləğv edilməsi üçün ərizə təqdim etməlidirlər”.

Fariz Əkbərov sözlərinə belə davam edib: “Dövlət rüsumu haq-

qında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən, əcnəbilərin və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin Azərbaycan Respublikasının ərazisində müvəqqəti yaşamaq üçün icazə verilməsi ilə bağlı müraciətlərinə ödədikləri dövlət rüsumunun məbləğinə müvafiq olaraq həmin qanunda nəzərdə tutulmuş müddətdə baxılır.

Müvəqqəti yaşamaq icazəsi üçün əsaslar

Əcnəbilərə və vətəndaşlığı olmayan şəxslərə ölkə ərazisində müvəqqəti yaşamaq icazəsi üçün əsaslar Azərbaycan Respublikasının Miqrasiya Məcəlləsinin 45-ci maddəsində təsbitini tapmışdır. Bu əsaslardan bəziləri aşağıdakılardır:

- Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı ilə yaxın qohumluq mü-

- Ölkə iqtisadiyyatına azı 500.000 manat məbləğində investisiya qoyduqda;
- Azərbaycan Respublikasının ərazisində azı 100.000 manat dəyərində daşınmaz əmlakı olduqda;
- Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən banklara müddətli əmanət müqaviləsi əsasında azı 100.000 manat məbləğində pul vəsaiti qoyduqda;
- Azərbaycan Respublikasının ərazisində haqqı ödənilən əmək fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün Miqrasiya Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş qaydada iş icazəsi aldıqda;
- Azərbaycan Respublikasının ali və orta ixtisas təhsil müəssisələrində əyani formada və ümumtəhsil müəssisələrində təhsil aldıqda;
- Dövlət qeydiyyatına alınmış dini qurumlarda peşəkar dini fəaliyyətlə məşğul olduqda;
- İnsan alverindən zərər çəkmiş şəxs hesab olunduqda;
- Cinayət təqibi orqanlarına yardım göstərdikdə və s.”.

Ayşən Vəli

Avropa İttifaqında qəribə hadisələr baş verir. Üzdə məslək, əqidə birliyindədirlər, amma İttifaqa üzv dövlətlərin hadisələrə baxışları müxtəlifdir. Bu rəngarənglik doğru qərarların qəbul edilməsində də problemlər yaradır. Konkret desək, Avropadakı birlik anlayışı simvolikdir, daha çox siyasi mənədadır, burada əməldən çox sözə üstünlük verilir. Boş qərarlar, bəyanatlar, bəyannamələr, kağız üzərində qalan bir yığın razılışma. Dünən hansısa komissiyanın verdiyi qərar Avropa İttifaqının digər dövlətlərinin fərdi maraqları ilə üst-üstə düşməyi halda onun ləğvi gündəmə gələ bilər. Hesab etsək ki, bu qurumda da "söz sahibləri" var, onda burada nələrin baş verdiyini təsvir etmək olar.

Avropa Şurasının rəhbəri Şarl Mişel Avropa Komissiyasının (AK) prezidenti Ursula fon der Leyenin xarici siyasət təşəbbüsünü tənqid edib və onu səlahiyyətlərini aşmaqda ittiham edib. Nümunə olaraq, cənab Mişel Tunislə miqrasiya sazişini göstərib. Onun sözlərinə görə, bu saziş AK rəhbəri tərəfindən imzalanıb, Aİ Şurası isə "kənara qalıb". Avropa Komissiyasının sözcüsü Arianna Podesta Şarl Mişelin bəyanatını yalan adlandırıb. Ş.Mişel xanım fon der Leyenin səlahiyyətlərindən sui-istifadə etməsinə misal kimi göstərdiyi AK və Tunis arasında miqrasiya sazişi bu ilin iyulunda bağlanıb. Mişelin sözlərinə görə, Avropa Komissiyasının sədri onu Niderland və İtaliyanın baş nazirləri Mark Rutte və Corciya Meloni ilə birlikdə imzalayıb, Aİ Şurası isə "kənarda qalıb".

Eyni zamanda, "Şpigel" nəşri qeyd edib ki, Ursula fon der Leyeni səlahiyyətlərini aşmaqda ittiham etməklə yanaşı, Şarl Mişel özü də Ukraynaya 2030-cu ilə qədər Aİ-yə daxil olmaq perspektivini təklif etməklə səlahiyyətlərini aşıb. Belə bir bəyanatla çıxış edən cənab Mişel qeyd edib ki, Ukraynaya qoşulmaq üçün "ev tapşırığını yerinə yetirməlidir". "Financial Times"ın yazdığına görə, Aİ Ukraynaya üzv olacağı təqdirdə ona 186 milyard avro xərcləməli olacaq.

Avropa Komissiyası və ermənilər

Aİ Qarabağdan köçən ermənilərin humanitar problemlərinin həllinə kömək etmək üçün Ermənistanla lazımi dəstəyi göstərməyə hazırdır. Ermənistan hökumətinin mətbuat xidməti xəbər verir ki, bunu Avropa Komissiyasının sədri Ursula fon der Lyayen Qranadada Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanla görüşündə deyib. Görünür, madam Ursula burada da səlahiyyətlərindən sui-istifadə edib. Bildirilib ki, Avropa İttifaqının Mülki Müdafiə və Humanitar Yardım üzrə komissarı gələcək ehtiyacları qiymətləndirmək üçün Ermənistanla gələcək.

Bu arada Paşinyan Avropa Siyasi Birliyi-

Sülhməramlılar və Zəngəzur dəhlizi

üçün Ermənistanın dəstəyə ehtiyacı var. Avropa İttifaqı Şurasının rəhbəri Brüsselin Azərbaycanın hərbi güc tətbiq etmək qərarından "şoka düşdüyünü" də deyib və əlavə edib ki, iki gün əvvəl İlham Əliyevlə telefonla danışib və söhbət zamanı Azərbaycan lideri açıq-aşkar danışmış. Bakının Ermənistanla qarşı heç bir

luna toxunub. Rusiya prezidenti Vladimir Putin "Valday" klubunun iclasında deyib ki, təxminən 15 il ərzində Rusiya Ermənistanla güzəştə getməyi və Qarabağın 5 rayonunu Azərbaycana qaytarmağı və iki rayonunu özünə saxlamağı təklif edib, lakin onlar bundan imtina ediblər. "Rusiya uzun müddətdir

ərazi iddiası olmadığını bəyan edib.

Putin: "Qarabağın statusu əsas məsələ idi"

Rusiya prezidenti Putin İrəvanın güzəştə getməsinə münasibət bildirib və Qarabağın statusu və Rusiya sülhməramlılarının ro-

ki, Ermənistanla Qarabağla bağlı həll yolları təklif edir, lakin İrəvan "döyüşməyə" hazır olduğunu bildirərək bundan imtina edib", - Putin bildirib. O qeyd edib ki, Qarabağdakı Rusiya sülhməramlıları yalnız atəşkəs rejiminə əməl olunmasına nəzarət edə bilər, onların başqa hüquqları yoxdur. "Qarabağın statusu əsas məsələ idi, lakin Ermənistan özü onu Azərbaycanın bir hissəsi kimi tanıyır", - Putin bildirib.

Ardı Səh. 6

Əvvəli Səh. 5

Bu arada məlum olub ki, Rusiyanın Qarabağdakı sülhməramlıları Əsgəran, Ağdərə və Şuşada tərəflərin keçmiş təmas xətti boyunca müvəqqəti müşahidə məntəqələrinin sökülməsinə başa çatdırıb. Nazirlik həmçinin bildirib ki, bu günə qədər "Qarabağın silahlı birləşmələri" tərəfindən 84 ədəd zirehli texnika, 121 ədəd avtomobil, 121 ədəd hava hücumundan müdafiə texnikası, 105 ədəd səhra artilleriya qurğusu, MLRS və minatanlar, 1 ədəd PUA, 7 mindən çox atıcı silah və tank əleyhinə silah, 58,5 milyona yaxın döyüş sursatı təhvil verilib. Qeyd olunur ki, silah, hərbi texnika və sursatların saxlandığı yerlərin mühafizəsi Rusiya-Azərbaycan birgə mühafizə postları tərəfindən təşkil edilir.

Rusiya əsgərləri Zəngəzur dəhlizinin mühafizəsini təmin edəcək?

Ukraynada və Qarabağdakı hadisələr Rusiyanı Cənubi Qafqaz və Qara dəniz regionlarında mövcudluğunu gücləndirməyə sövq edir. Abxaziyanın Oçamçira bölgəsində hərbi-dəniz bazasının yaradılması (daha doğrusu, yenidən yaradılması) və Cənubi Qafqazda Rusiya Federasiyasının mavi dəbilqələrinin tapşırıqlarını davam etdirməsi ilə bağlı məlumatları belə şərh edə bilərik. Cənub Hərbi Dairəsində (SMD) sınaq manevrləri davam edir. Rusiya qoşunlarının döyüş hazırlığının gücləndirilməsi məqsədi daşıyan təlim oktyabrın 5-də müdafiə naziri Sergey Şoyqu tərəfindən yoxlanılıb. O, Birləşmiş Qüvvələr Qrupunun qərargahında xüsusi əməliyyat zonasındakı qruplaşma komandirlərinin məruzələrini dinləyib və son bir ayda ehtiyata cəlb olunmuş hərbi qulluqçuların və könüllülərin döyüş hazırlığının təşkili və təmin edilməsi məsələlərinə diqqət çəkib. "Bu gün bizim doqquz ehtiyat alayımız var və onlar hazırlaşır və onların təbii, daimi doldurulması davam edir", - deyən Şoyqu qeyd edib ki, müqaviləli əsgərlə yanaşı, 38 min könüllü də ehtiyat hissələrə cəlb olunub.

Rəsmi məlumatlara və KİV-in materiallarına əsasən, Rusiya Ordusunun Cənub Hərbi Dairəsindəki birlik və hissələrinin manevrləri və təlimləri təkcə xüsusi əməliyyat zonasında fəaliyyət göstərəcək qoşunların deyil, həm də xüsusi əməliyyat zonasında tapşırıqların öhdəsindən gələcək qoşunların hazırlanması üçün heyata keçirilir. Belə ki, KİV oktyabrın 4-də Ermənistanın Gümrüdəki 102-ci Rusiya bazasının bölmələrinin "döyüş hazırlığını artırmaq məqsədilə" təşkil etdiyi taktiki təlimlər barədə məlumat yayıb. Hərbi manevrlər Cənubi Osetiya və Abxaziyada da keçirilib. Eyni zamanda, Abxaziya "prezidenti" Aslan Bjanıyanın dediyi kimi, "respublika" Rusiya Federasiyası ilə mühüm müqavilə imzalayıb. Sənədə əsasən yaxın vaxtlarda Oçamçira bölgəsində Rusiya Hərbi Dəniz Qüvvələrinin daimi bazası olacaq. Bütün

Qranada sammiti: qədər və sonra

bunlar həm Rusiyanın, həm də Abxaziyanın "müdafiə qabiliyyətinin səviyyəsini yüksəltməyə yönəlib".

Kreml bu məlumatı nə təsdiq, nə də təkzib edib, nə də xarici KİV-də Rusiya Federasiyasının Qara Dəniz Donanmasının (BSF) bir hissəsinin Sevastopoldan Novorossiyskə köçürüldüyü iddiası ilə bağlı xəbərləri təkzib edib. Rusiya prezidentinin mətbuat katibi Dmitri Peskov bu barədə şərh verə bilmədiyini deyib və əlavə edib ki, "bölmələrimizin, gəmilərimizin, bölmələrimizin yerləşdirilməsi ilə bağlı məsələlər Müdafiə Nazirliyinin səlahiyyətindədir".

Rusiya mənbələrinin verdiyi məlumata görə, Zəngəzur dəhlizinin açılması mümkünü ilə əlaqədar Moskva, Bakı və İrevan arasında 2020-ci ildə imzalanmış üçtərəfli sənədə əsasən, Azərbaycandan onun eksklavi

Naxçıvana gedən marşrutların təhlükəsizliyinə nəzarəti Rusiya qüvvələri, o cümlədən, sərhədçilər və sülhməramlılar təmin edilməlidir. Beləliklə, Cənubi Qafqazda rus "mavi dəbilqələri"nin olması öz aktuallığını itirmir.

Bir daha vurğulamaq yerinə düşər ki, oktyabrın 5-də axşam saatlarında Rusiya Müdafiə Nazirliyi Qarabağın Əsgəran, Ağdərə və Şuşa yaxınlığındakı "tərəflərin keçmiş təmas xətti boyunca müvəqqəti müşahidə məntəqələri"nin ləğvinə başa çatdığını elan edib. Hərbi idarə qeyd edir ki, Rusiya sülhməramlı kontingenti hələlik "Qarabağ ərazisində tapşırıqları yerinə yetirməkdə" davam edir. Rusiya sülhməramlı kontingentinin məsuliyyət daşdığı ərazidə atəşkəs rejiminin pozulması qeydə alınmayıb.

İndi məntiqi sual yaranır, Zəngəzur dəhlizi necə açılacaq və nəzarəti kimdə olacaq. Rusiyanın iştahasını başa düşdük, Ermənistanın Azərbaycandan başqa bütün sərhədlərini rus sərhədçiləri qoruyur, bu ölkənin elə bir sahəsi yoxdur ki, Rusiya şirkətlərinin törəməsi olmasın. Ermənilərin canından başqa bütün Ermənistan Rusiyanın ovcundadır. Ermənilər istəsə də Rusiyanı ölkələrində belə asanlıqla çıxara bilməzlər. Önemli bir məsələ də qaldı, Rusiya ilə Ermənistan arasında imzalanan əsas müqavilə. Bu müqaviləyə əsasən Rusiyanın 102-ci hərbi bazası 2040-cı ilədək Ermənistanda qalacaq. Belə kritik şərtlər altında ermənilər və Ermənistan rəhbərliyi iki gündən bir "Rusiya ilə bütün əlaqələri kəsirik" iddiasını reallaşdırmaq imkanına sahibdirlərmi? Əlbəttə yox. Rusiyanı Ermənistandan bir halda qoparmaq mümkündür, o da hər iki ölkənin parçalanması, darmadağın və məhv olması. Gözləyək

V.VƏLİYEV

Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqovun başçılıq etdiyi nümayəndə heyətinin qardaş Türkiyə Respublikasına səfəri çərçivəsində oktyabrın 6-da Ankarada Ədalət və İnkişaf Partiyası (AK Parti) Sədrinin xarici əlaqələr üzrə müavini, İstanbul millət vəkili Zafer Sırakaya ilə görüş keçirilib.

Nümayəndə heyətini salamlayaraq "Vətəninizə xoş gəlibsiniz" deyən AK Parti Sədrinin xarici əlaqələr üzrə müavini, İstanbul millət vəkili Zafer Sırakaya YAP nümayəndə

Türkiyə ilə Azərbaycanı ortaq tarixi keçmiş və milli-mənəvi dəyərlər birləşdirir

YAP Sədrinin müavini AK Parti Sədrinin xarici əlaqələr üzrə müavini ilə görüşüb

heyətinin səfərinin Azərbaycan-Türkiyə dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin daha bir bariz nümunəsi olduğunu söyləyib. O, iki hakim partiya arasında əlaqələrin inkişafının dövlətlərarası münasibətlərin mühüm tərkib hissəsi kimi xüsusi diqqət mərkəzində olduğunu söyləyib. Z.Sırakaya AK Partinin Yeni Azərbaycan Partiyası ilə işbirliyinə böyük önəm verdiyini və qarşılıqlı səfərlərin bu baxımdan faydalı olduğunu diqqətə çatdırıb.

Türkiyə ilə Azərbaycanı ortaq tarixi keçmiş və milli-mənəvi dəyərlərin birləşdirdiyini söyləyən AK Parti Sədrinin xarici əlaqələr üzrə müavini ölkələrimiz arasındakı münasibətlərin dünyada bənzəri olmadığını qeyd edib. O, Azərbaycanın möhtəşəm Qələbə-sindən sonra regionda yeni reallıqların yaranacağını, bu tarixi mərhələnin ölkələrimiz və partiyalarımız üçün yeni vəzifələr müəyyənləşdirdiyini bildirib. "Hazırkı gerçəkliklər və aktual çağırışlar Azərbaycan ilə Türkiyənin hakim partiyaları arasında təmasların gücləndirilməsini, əməkdaşlığın genişləndirilməsini zəruri edir", - deyən Z.Sırakaya istər dövlətlərimizin, istərsə də iqtidar partiyalarının birgə mühüm nailiyyətlərə imza atcaqlarına əminliyini ifadə edib.

AK Parti Sədrinin xarici əlaqələr üzrə müavini təyin edilməsi münasibətilə Zafer Sırakaya bir daha təbriklərini çatdıraraq və fəaliyyətində uğurlar arzulayan YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov dərin köklərə malik, dostluq, qardaşlıq və strateji müttəfiqlik zirvəsində olan Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin bir

çox sınaqlardan uğurla çıxdığını və nümunəvi xarakter daşdığını söyləyib. O, xalqlarımız və dövlətlərimiz arasındakı əlaqələrin 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra keyfiyyətcə yeni mərhələyə yüksəldiyini, Türkiyənin Azərbaycana haqq işində göstərdiyi mənəvi-siyasi dəstəyin xalqımız tərəfindən yüksək qiymətləndirildiyini və heç zaman unudulmayacağını vurğulayıb. Postkonflikt dövründə Azərbaycan ilə Türkiyənin milli maraqlara və beynəlxalq hüquq normalarına uyğun müştərek fəaliyyətinin regionda yeni

geosiyasi nizam yaratdığını vurğulayan Tahir Budaqov "Bu əməkdaşlıq istər bölgədə sülh və təhlükəsizliyin təmin olunması, istərsə də işğaldan azad edilmiş ərazilərin yenidən qurulması baxımından son dərəcə önəmlidir", - deyərək bildirdi.

YAP Sədrinin müavini Azərbaycan ilə Türkiyənin siyasi gündəliyində iqtidar partiyaları arasında əməkdaşlığın dərinləşdirməsinin mühüm yer tutduğunu diqqətə çatdırıb. O, 2021-ci ildə YAP ilə AK Parti arasında imzalanmış Əməkdaşlıq Protokolundan irəliləyərək ikitərəfli münasibətlərin inkişafına xidmət edən məqsədyönlü fəaliyyəti qeyd edib. YAP Mərkəzi Aparatının rəhbəri dost-

luq və tərəfdaşlıq münasibətlərinin inkişafına xidmət edən qarşılıqlı səfərlərin davamlı xarakter daşdığını və sinxron fəaliyyət nəticəsində diqqətəlayiq uğurların qazanıldığını vurğulayıb, hər iki ölkənin mənafehinə xidmət edən əməkdaşlığın bundan sonra daha da məhsuldar olacağına əminliyini ifadə edib.

Tahir Budaqov Ədalət və İnkişaf Partiyasının oktyabrın 7-də baş tutacaq IV Fövqəladə Böyük Qurultayının uğurlu olacağına əminliyini ifadə edərək rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti adından AK Partiyə müvafəqyyətlər arzulayıb.

Qeyd edək ki, YAP Sədrinin müavini-Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin tərkibinə millət vəkili - YAP İdarə Heyətinin üzvü Pərvin Kərimzadə, YAP Təftiş Komissiyasının sədri Zəvidə Hüseynova, YAP ilə AK Parti arasında əlaqələndirici Ramil Həsən və YAP Mərkəzi Aparatının informasiya texnologiyaları və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin müdiri Nurlan Qələndərov daxildir.

"Bu layihə regionumuzun beynəlxalq əhəmiyyətini daha da artıracaq"

"Azərbaycanın Zəngilan rayonunun Ağbənd qəsəbəsindən İran üzərindən Naxçıvanla əlaqə yaratmaq planının çox əhəmiyyətli layihə olduğunu hesab edirəm". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında deputat Azər Badamov deyib.

Onun sözlərinə görə, bu layihə Azərbaycanı Naxçıvanla və oradan Türkiyə ilə quru yolla bağlantı yaradacaq: "O cümlədən bu yol vasitəsilə beynəlxalq daşımaların da həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur. Bu layihənin istifadəyə verilməsi Böyük İpək Yolunun tərkib hissəsi olan Qərb-Şərq nəqliyyat dəhlizinin imkanlarını genişləndirəcəkdir. Rusiyadan və Asiyadan gələcək yüklər Naxçıvan üzərindən Türkiyəyə və Avropaya çatdırılmasında yeni imkanlar formalaşacaqdır. Beləliklə, İran üzərindən yeni marşrutun istifadəyə verilməsi ölkələrimiz üçün əhəmiyyətli olmaqla yanaşı regionumuzun beynəlxalq əhəmiyyətini daha da artıracaq".

Ayşən Vəli

"Avropa Parlamentinin 2023-cü il 5 oktyabr tarixli qətnaməsi heç bir hüquqi qüvvəsi yoxdur. Avropa Parlamenti əslində nüfuzunu itirmiş və hansısa bir real təsir imkanları olmayaq siyasi propoqandist qurum kimi xarakterizə edilir. Sırr deyil ki, Avropa parlamentləri erməni lobbisinin çirkli pullarından uzun müddətdir qidalanırlar. Zaman-zaman Azərbaycana qarşı riyakar bəyanatlar sələndirmələrinin arxasında da bu dayanır. Avroparlamentin məlum sənədini "gic-bic" qətnamə hesab etmək olar. Təəssür edin, qurum özü hansısa sanksiya tətbiq etməyəcəyini deyir, guya özünü siqortalamağa çalışır, amma ayrı-ayrı Avropa dövlətlərinə sanksiya haqda düşünməyi tövsiyə edir. Avropanın əksər dövlətləri bu gün Azərbaycanın neft-qaz tərəfdaşdır və ondan enerji asılılığı var. Siyasi baxımdan Azərbaycan tam korrekt və haqlı tərəfdərdir. Hansı ağılı başında olan dövlət öz suverenliyini bərpa etdiyinə, separatizmə, terrorçuluğa son qoyduğuna görə Azərbaycana qarşı sanksiya haqda düşünər?! Bu sadəcə axmaq bir çağırışdır. Hətta Fransa kimi qərəzli bir dövlətin xarici işlər naziri də bəyan etdi ki,

"Avropa Parlamenti korrupsiyalaşmış bir qurumdur"

MÜNASIBƏT BİLDİRİLDİ

Azərbaycana qarşı sanksiyalar gündəlikdə yer almır. Bunun özü Avropa Parlamentinin nə qədər eybacər bir qurum olmasının əyani sübutudur". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında "Vətəndaş Maaflandırılması" İctimai Birliyinin icraçı direktoru, siyasi şərhçi Elşad Məmmədli deyib.

Elşad Məmmədli sözlərinə belə davam edib: "Avropa Parlamenti Azərbaycanın həbs etdiyi caniləri, terror təhdidi, Gəncədə dinc sakinlərə raket

atmaq əmrini verdiyini deyən Araik Arutyunyanı, separatizmi maliyyələşdirən Ruben Vardanyanı "siyasi xadim" kimi təqdim edir, onlara azadlıq istəyir: "Avropada hansı dövlətdə separatçı, terrorçu siyasi xadim sayılır? Belə nümunələri varsa, özlərinə tətbiq etsinlər. Azərbaycan rəsmən bəyan edib ki, onun ərazisində Dağlıq Qarabağ adlı ərazi yoxdur. Əsassız qətnamədə "Dağlıq Qarabağ" adı yer alır, ermənilərin təhlükəsizliyindən "narahatlıq" duyulur. Məgər kordurlar, kardırlar ki, reinteqrasiya prosesində ermənilər özləri heç bir təhlükəyə məruz qalmadıqlarını deyirlər?! Hesab edirəm ki, Avropa Parlamenti korrupsiyalaşmış bir qurumdur və orada ciddi islahatlara ehtiyac var. Belə bir qurum Avropa adına rezaletdir".

Ayşən Vəli

“Azərbaycan beynəlxalq ictimaiyyətin fəal üzvü kimi müxtəlif siyasi, iqtisadi, regional inkişaf proqramlarında iştirak edir”. Bu barədə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev 74-cü Beynəlxalq Astronavtika Konqresinin açılış mərasimindəki çıxışında bildirib.

“Dördüncü ildir ki, biz BMT-dən sonra ikinci ən böyük beynəlxalq təsisat olan Qoşulmama Hərəkatına sədrlik edirik. Bizim bu təşkilata sədrliyimiz yekdil qərarla - 120 ölkənin yekdil qərarı ilə uzadılıb. Bu, həqiqətən də Azərbaycanın malik olduğu geniş beynəlxalq dəstəyin təzahürüdür”, - deyərək dövlətimizin başçısı vurğulayıb.

Bəli bu gün Azərbaycanın yüksək səviyyəli mötəbər tədbirlərə uğurla ev sahibliyi etməsi dövlətimizin beynəlxalq aləmdə gündən-günə artan nüfuzundan xəbər verir. Xüsusilə, son illər Azərbaycanın regionda aparıcı aktora çevrilməsi, dünyada artan nüfuzun onun beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələrində və onların fəaliyyətində fəal iştirakına gətirib çıxarıb. Artıq dünya dövlətləri Azərbaycanı etibarlı, mühüm tərəfdaş, sözü imzası qədər dəyərli olan ölkə kimi qəbul edirlər. Təsədüfi deyil ki, BMT, Avropa İttifaqı, NATO, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı və digər nüfuzlu təşkilatlar Azərbaycanla əməkdaşlığı strateji prioritet kimi müəyyənləşdiriblər. Bu gün Azərbaycan bir sıra beynəlxalq qurumlarda, sadəcə, üzv dövlət kimi təmsil olunmur, eyni zamanda, bir çox qərarların qəbulunda və icrasında yaxından iştirak edir. Belə ki, dünyanın 120 ölkəsi arasında səmərəli əməkdaşlıq əlaqələrinin qurulmasında və inkişafında mühüm siyasi platforma olan Qoşulmama Hərəkatı məhz Azərbaycanın sədrliyi dövründə özünün ən uğurlu dövrünü yaşayır. Belə ki, Qoşulmama Hərəkatının Azərbaycan üçün önəmini artıran amillərdən biri də bu təşkilatın prinsiplərinin ölkəmizin xarici siyasət prioritetləri ilə tam üst-üstə düşməsidir. Hərəkat dövlətlərin ərazi bütövlüyü məsələsində birmənalı mövqə nümayiş etdirir, beynəlxalq hüququn təməl prinsiplərindən çıxış edir.

Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatında üzvlüyünün ilk günlərindən bu təşkilat ölkəmizin suverenliyini, ərazi bütövlüyünü və beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərinin toxunulmazlığını birmənalı şəkildə dəstəkləyib, qəbul olunmuş bütün sənədlərdə Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsini məhz həmin prinsiplər əsasında nizamlamağa çağırıb. Bu fakt 2019-cu ilin iyul ayında Qoşulmama Hərəkatı təşkilatının Nazirlər Şurasının iclasında qəbul olunmuş yekun sənəddə də öz əksini tapıb. Bununla da planetin təqribən üçdəiki hissəsi Azərbaycanın ədalətli mövqeyini dəstəkləyib. Belə ki, martın 2-də sıralarında 120 ölkəni birləşdirən Qoşulmama Hərəkatına üzv ölkələrin dövlət və hökumət başçılarının COVID-19-a qarşı mübarizə üzrə Təmas Qrupunun Zirvə görüşünün Bakıda keçirilməsi bir daha onu göstərdi ki, Azərbaycan təşkilatın fəaliyyətinə mühüm töhfələr verir. Eyni zamanda, Azərbaycanın növbəti dəfə qlobal məsələlərin müzakirə olunduğu mühüm toplantıya ev sahibliyi etməsi ölkəmizin multilateralizmə və qlobal həmrəyliyə verdiyi önəmin təzahürüdür.

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ QOŞULMAMA HƏRƏKATININ SƏDRİ OLARAQ AZƏRBAYCANIN MƏQSƏDİ ƏDALƏTİ VƏ BEYNƏLXALQ HÜQUQU MÜDAFİƏ ETMƏKDİR

Sülhün, təhlükəsizliyin, beynəlxalq hüququn və ədalətin gücləndirilməsinə töhfə vermək üçün Azərbaycan 2011-ci ildə Qoşulmama Hərəkatı ailəsinə qoşulmaq qərarına gəldi. Qısa müddət ərzində Azərbaycan Hərəkatın üzvləri arasında böyük eti-

Azərbaycan hərəkatına 4 il sədrlik etməklə bir ilkə imza atıb

PREZİDENT İLHAM ƏLİYEV: "Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına sədrliyinin uzadılması ölkəmizə geniş beynəlxalq dəstəyin təzahürüdür"

qarşısı Hərəkatına üzv dövlətlər tərəfindən alınıb. Beləliklə

AZƏRBAYCAN HƏRƏKATA 4 İL SƏDRLİK ETMƏKLƏ BİR İLKƏ İMZA ATIB

Qeyd edək ki, ölkəmizin bu təşkilata verdiyi töhfə nəzərə alındı və üzv dövlətlərin təşəbbüsü ilə təşkilat tarixində ilk dəfə olaraq ötən il sədrlik müddəti uzadıldı. Azərbaycan hərəkatına 4 il sədrlik etməklə bir ilkə imza atıb. Beləliklə də, Qoşulmama Hərəkatına üzv dövlətlərin yekdil qərarı ilə Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatına sədrliyə başladığı vaxtdan təşkilat siyasi arenada söz sahibi oldu. Həmçinin, Azərbaycanın Qoşulmama hərəkatına sədrliyi dövründə təşkilat bir çox vacib təşəbbüslərlə çıxış etdi. Belə ki, dördüncü il müddətində Azərbaycanın sədrliyi dövründə atılan addımların xronologiyasına diqqət yetirdikdə Qoşulmama Hərəkatının nüfuzunun, dünya siyasətində yerinin və mövqeyinin güclənməsinin əsas hədəf olduğunu görmək mümkündür deyil. Məhz buna görə də Prezident İlham Əliyev BMT sisteminə islahatların vacibliyi məsələsini qaldıraraq, dünya düzeninin yenidən qurulduğunu böyük inamla bəyan etdi. İndi bəşəriyyət "Soyuq müharibə"nin sona çatmasından bəri baş verən ən ciddi Şərqi-Qərbi qarşıdurmasının şahididir ki, onun fəsadları dünyanın qalan hissəsində də hiss olunur. Qoşulmama Hərəkatı BMT-dən sonra ikinci ən böyük beynəlxalq təsisat kimi beynəlxalq arenada daha nəzərəçarpan və səmərəli rol oynamaq, yeni dünya düzeninin yenidən formalaşmasında fəal iştirak etməlidir.

Prezident İlham Əliyev çıxışlarında bir daha dünyaya sülh mesajları verdi. Azərbaycan uzun illər, hətta bu gün də ikili standartlar siyasətindən, haqsızlıqdan əziyyət çəkən ölkə kimi çalışır ki, dünyada ədalət bərpa edilsin. İmperialist və müstəmləkəçi siyasət yürüdən ölkələr bu siyasətdən əl çəkməlidir: "Qoşulmama Hərəkatı Qəmə Adaları İttifaqının Fransanın müstəmləkə hakimiyyəti altında qalmaqda davam edən Mayot adası üzərində şəxsiz suverenliyini həmişə güclü dəstəkləmişdir. Qoşulmama Hərəkatının təməl sənədlərində əks olunduğu kimi, biz Fransa hökumətini Yeni Kaledoniya xalqının və Fransanın denizasıırı icma və ərazilərindəki digər xalqların hüquqlarına hörmət etməyə çağırıyıq. Fransanın Avropadan kənarında idarə etdiyi ərazilər fransız müstəmləkə imperiyasının iyrənc qalıqlarıdır. Biz, həmçinin Fransanı Afrika, Cənub-Şərqi Asiya və digər ərazilərdə Qoşulmama Hərəkatının üzvü olan ölkələrə qarşı müstəmləkə keçmişinə, qanlı müstəmləkə cinayətlərinə, eləcə də soyqırım aktlarına görə üzr istəməyə və məsuliyyətini etiraf etməyə çağırıyıq".

Göründüyü kimi, Qoşulmama Hərəkatına üzv dövlətlərin yekdilliklə Azərbaycanın sədrlik müddətinin daha bir il uzadılması barədə qərarı həm də Prezident İlham Əliyevin dünyadakı nüfuzunun daha bir göstəricisi və Onun şəxsiyyətinə verilən yüksək dəyər ifadəsidir. Bəli, bu gün Ona inanırlar və irəli sürdüyü hər bir təklifləri bilavasitə dəstəklənir. Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına sədrlik müddətinin daha bir il uzadılması təşəbbüsünün irəli sürülməsi amili də bu kimi mühüm, prinsiplə gerçəkləri növbəti dəfə təsdiqləmiş olur.

RƏFİQƏ KAMALQIZI

"Azərbaycan Qərb klubu qarşısında əyilmədi və gücünü göstərdi"

Aleksandr Razuvayev: "Fransa İrəvana silah tədarük etməyə hazırlaşır, bu silahlarla nəse etməyə cəhd etmək Ermənistanın könüllü intiharı olacaq"

Nüfuzlu rusiyalı politoloq Aleksandr Razuvayev Azərbaycan Prezidentinin İspaniya Qranadasında Ermənistan baş naziri ilə görüşə getməkdən niyə imtina etməsi və bununla bağlı Bakının Qərbdən nə gözləməsi barədə Moskva-Bakiya müsahibəsində maraqlı məqamları şərh edib. Müsahibəni oxucularımıza təqdim edirik.

ki, Əliyev Avropa İttifaqına qarşı belə nümayişkarana addım atıbsa, ona qarşı təzyiqləri yatırmaq üçün əlində alət var?

- Müəyyən dərəcədə, bəli. Hazırda dünya yenidən formatlaşdırılır. Və əvvəllər hamı (hətta indi də çoxları) Avropaya və ABŞ-a nə isə deməkdən qorxurdu. Azərbaycan artıq heç kimdən qorxmur. O, nəhayət ki, bu gün güclənən, Qərb hegemonluğuna qarşı çıxan kluba qatıldı.

Azərbaycanın enerji daşıyıcılarının Avropaya nəqlinin vacibliyini nəzərə alan Qərb Bakıya qarşı kəskin addımlar və ya real sanksiyalar (özlərinin sevimli üsulunu) tətbiq etməyəcək. Burada da Azərbaycan qalib gəldi. Bu, o deməkdir ki, Əliyevin əlində güclü alətlər var və ona cavab verilməyəcəyinə inam var.

Bununla da, Azərbaycan beynəlxalq statusunda bir pillə yüksəlmişdir. Mütəlakə suveren bir ölkə kimi, indi gördüyümüz kimi, Avropa İttifaqının rəyinə məhəl qoymamaq olar. O, enerji bazarındaki mövqeyini tamamilə adekvat qiymətləndirir.

Bundan əlavə, bütün bu illər ərzində Azərbaycan öz ətrafında Yer kürəsinin müxtəlif yerlərində əməkdaşlıqda maraqlı olan dost, sadıq, etibarlı dövlətlər dairəsi yaratmışdır. O, bunu özünəməxsus etibarlılığı və konstruktiv yanaşması ilə qəbul edib, konkret ölkələrə lazım olanı təklif edib. Sadəcə olaraq, o, bütün bu illəri öz statusunu bütün istiqamətlərdə inkişaf etdirməyə, mövqeyini möhkəmləndirməyə sərf etdi. Və o, tamamilə fərqli, müxalif qüvvələrlə statusunun artmasına ustalıqla nail oldu. Yalnız öz maraqlarına riayət etməklə.

Belə kiçik, lakin son dərəcə güclü bir ölkənin öz ərazi bütövlüyünü bərpa etməsi global miqyasda tarixi hadisədir. Supergüclər bəzən buna nail ola bilmirlər. Yeri gəlmişkən, Azərbaycan artıq nümunə kimi göstərilir- ondan çox şey öyrənmək olar, o cümlədən ərazi bütövlüyünün bərpası məsələsində.

- Azərbaycan Prezidenti İspaniyada Ermənistanın baş naziri, Fransa prezidenti, Almaniya kansleri və Avropa Şurasının rəhbərinin iştirakı ilə Avropa Siyasi Sammiti çərçivəsində keçirilməsi planlaşdırılan beşərəfli görüşdə iştirakdan imtina edib. Mənbələrin izah etdiyi kimi, bu, Parisin yenidən anti-Azərbaycan bəyanatları və danışıqlarda balanslaşdırma üçün Türkiyənin də iştirakı təklif olunduğu halda onun iştirakına razı olmamaları ilə bağlı baş verib. Parisin kobudluğu yeni doğulmuş bir tendensiya deyil. Sizcə, Əliyev bu dəfə görüşdən niyə imtina etdi?

- İlham Əliyevə nəinki Makron və ya Şolz, mahiyyətə Aİ ilə görüşdən imtina etməyə imkan verən əsas amil Qarabağın birdəfəlik onun nəzarətinə qaytarılması oldu. Budur, Qarabağ mövzusu bağlıdır. Separatçılar Azərbaycanın antiterror tədbirlərinə başlamasından bir gün sonra təslim olub və separatçı rejimin özünü ləğv etdiyini bəyan ediblər. Möhtəşəm hadisədir. Azərbaycan parlaq ölkədir və parlaq döyüşçüləri var. Buna görə də müzakirə ediləcək başqa bir şey yoxdur. Qarabağ məsələsi bağlanıb.

Avropa İttifaqı, Almaniya və Fransa (Əliyev və Paşinyanla görüşə hazırlaşanların hamısı) son aylarda Azərbaycan əleyhinə bəyanatlarla çox fəallıq nümayiş etdiriblər. Bu gün Avropa Parlamenti Azərbaycana qarşı sanksiyaların tətbiqinə çağıran qətnamə qəbul edib.

Bu əsas rol oynadı- niyə sənə qarşı olanlarla görüşməlisən ki. Bu vasitəçilər qərəzlidir: vasitəçi sülhə çağırmalı, vəziyyətə qərəzsiz baxmalıdır, Aİ, Fransa, Almaniya isə, sadəcə olaraq, Yerevanın lobbiçiləridir.

Avropa Siyasi Birliyinin sammiti layihəsinin təşəbbüskarı olan Makrona gəlincə, Bakı, sadəcə olaraq, imtinası ilə onu hamının gözü qarşısında rəzil etdi.

Onların bərabər məsafəli vasitəçi görünüşünü belə ortaya qoymamaları- bu, onların daim etdikləridir. Qranadadakı görüşdə təzyiq olacağı aydındır. Azərbaycan təzyiqlərə boyun əyməzdi. Onda bütün bunları dinləməyin nə mənası var idi? Ermənistandan fərqli olaraq Azərbaycan suveren ölkədir. Bakı isə bunu bir daha əyani şəkildə nümayiş etdirdi. Ümumiyyətlə, Azərbaycanın Ermənistan-Azərbaycan nizamlanmasında artıq vasitəçilərə ehtiyacı yoxdur. Azərbaycan-Ermənistan münasibətləri artıq eksklüziv ikitərəfli səviyyəyə yüksəlib.

İlham Əliyev daha bir qələbə qazanıb. Və çox yüksək fərqlə qalib gəldi. Tarixi qələbə. Və döyüşdən sonra yumruqlarını yelləmir. "Matç" bitmişdir. Tablodakı hesab Azərbaycanın xeyrinədir.

- Amma məlumdur ki, bir çox ölkələr prinsipə, hansısa yolla Qərblə ziddiyyət təşkil etməkdən qorxurlar və Qərbin daxilində öz iyerarxiyası var- nə mümkündür, nə mümkün deyil. Qərb istədiyi adama sanksiya tətbiq edirsə, deyə bilirikmi

"Ermənilər terroru, qətləri, insanlara qarşı təcavüzü, xəyanəti, qarşıdurmalar yaratmağı özlərinin bir qəhrəmanlıq nümunəsi kimi tarixən təbliğ etmiş, bundan qürur duymuş və övladlarını da bu ruhda tərbiyələndirmişlər." Bu sözləri SİA-ya verdiyi açıqlamasında Milli Məclisin Aqrar Siyasət Komitəsinin sədri, millət vəkili Tahir Rzayev deyib. Komitə sədri qeyd edib ki, ən qədim və mədəni xalq xülyası ilə yaşayan, ancaq dünyada vəhşi, qaniçən, dönlük bir toplum kimi tanınan, başqalarının kölgəsinə sığınib yazıq, məzlum obrazı yaradan ermənilər havadarlarının köməyi ilə dirçələndə tanınmaz olublar, quduzlaşsınlar və nəinki başqalarına hətta onları yedizdirənlərə, torpaq və yurd verənlərə də düşmən kəsiləblər, arxa çevirəblər.

"Erməni millətçiləri tarixən azərbaycanlıları və türkləri özlərinə düşmən hesab ediblər. Hər an onların qanını içməyə hazır olduqlarını açıqca söyləsələr də və imkan olan kimi bunu etsələr də, ancaq digər xalqlara da nifrətlərini gizlətməmişlər. Şərqi Türkiyə, Şimali İran və Azərbaycanın Naxçıvan, Qarabağ torpaqlarını birləşdirməklə böyük bir ərazidə "Böyük Ermənistan" yaratmaq, Gürcüstan ərazisinin bir hissəsini zəbt etmək, digər dövlətlərin ərazilərində muxtariyyət formalaşdırmaq məqsədi ilə ermənilər uzun illər ən çirkin əməllərə əl atmışlar, onlara dəstək verməyənləri, haqq-ədələti müdafiə edənləri özlə-

"ASALA Fransada fəaliyyətini sərbəst davam etdirir"

KOMİTƏ SƏDRİ ŞƏRH ETDİ

rinə düşmən saymışlar və onlardan qisas almağa çalışmışlar. Bu məqsədlə ermənilər bir çox terrorçu qruplaşmalar yaratmışlar ki, onlardan da Daşnaksütyun partiyasının təşkil etdiyi "Ermənistanın Azadlığı uğrunda Gizli erməni Ordusu" (ASALA) terror təşkilatı hal-hazırda bir neçə ölkədə fəaliyyətini davam etdirməkdədir. Bu terror təşkilatı türkləri və azərbaycanlıları əsasən hədəf seçməsinə baxmayaraq, digər xalqlara qarşı da amansız qətlər həyata keçirməkdədir. Öz fəaliyyətini Fransada daha çox genişləndirən ASALA-ya ölkədə sərbəst hərəkət etmək üçün hər cür imkan yaradılmışdır ki, terror təşkilatı da bu qayğıdan hərtərəfli bəhrələnməkdədir.

Qərargahı Beyrutda, təlim-məşq bazaları Suriyada yerləşən terror təşkilatı öz fəaliyyətini ABŞ, Yunanıstan, Cənubi Kipr, İsveçrə və Kanadada davam etdirməklə dinc insanlar üçün təhlükə yaratmaqdadır. Son illər bir çox ölkələrdə Türkiyənin və Azərbaycanın səfirliklərinə edilən basqınlar, baş verən terror halları bunu deməyə əsas verir. ASALA Azərbaycanı və Türkiyəni dəstəkləyən ölkələrə qarşı da

düşmən və amansız mövqedədir. İrəvanda yəhudi sinaqoquna sentyabrın 3-də hücumu da bu terror təşkilatı təşkil etmişdi. Terrorçular açıq bəyan etmişlər ki, yəhudilər Ermənistan dövlətinin və erməni xalqının qatı düşmənləridir. Onlar ABŞ, Avropa və başqa ölkələrdə də sinaqoqları yandıracaqlarını, yəhudiləri məhv edəcəklərini bildirmişlər. Əlbəttə, bu vəhşiliklərin kökündə İsrail dövlətinin Azərbaycana dost olması, iki ölkə arasında münasibətlərin möhkəmlənməsi və yəhudi xalqının dövlətimizin ədalətli mübarizəsini dəstəkləməsidir. Terrorçular heç bir beynəlxalq normaya və insanlığa uyğun gəlməyən şəkildə bəyanat vermişlər ki, dünya ölkələrində yaşayan yəhudilərə qarşı müharibə aparılacaq və heç bir yəhudi Avropaya, Amerikaya, Kanadaya, Gürcüstana gələrkən özünü təhlükəsiz hiss etməyəcək.

Göründüyü kimi, Ermənistanda antisemitizm meyilləri gündən-günə güclənir və terrorçular dünya xalqlarına meydan oxuyurlar. Bu meyillər sözsüz ki, bir çox xarici dövlətlərin dəstəyindən qaynaqlanır və şaxələnir. Fransanın bu dövlətlər arasında birincilik qazanması şübhəsizdir. Çünki təcavüzkar Fransanın

- Əliyev nəinki Qranadadakı görüşdən imtina etdi, prinsipə sammitə getməkdən də imtina etdi. Bu isə daha ciddidir... Amma Paşinyan gedib Zelenski ilə görüşüb...

- Qoy görüşsün... Bu, Moskvada növbəti qıcıq yaradacaq. Avropa Siyasi Birliyinin sammiti çərçivəsində o, Avropa liderlərinin dəstəyini almağa və kömək istəməyə davam etməlidir ki, bunu artıq edir. İndi Fransa da Ermənistanla rəsmən silah tədarük etməyə hazırlaşır. Ola bilsin ki, İrəvan yenidən Fransa silahları ilə nə isə qazanmağa cəhd edəcək. Reallıqla barışmırlar, nə etsinlər... Bu intihar-dır. Əgər belə bir istek varsa, intihar... könüllü bir şeydir. Paşinyan Rusiyadan nə qədər uzaqlaşsa, Azərbaycanla daha yaxından "təniş olacaq".

- Qarabağ məsələsi bağlananda və Rusiyanın nəqliyyat-logistika layihələrini tam inkişaf etdirməsi lazım olanda Bakı bildirdi ki, Ermənistan Zəngəzur dəhlizinə razılıq verməsə və ya bununla bağlı qaldırılan məsələləri həll etməsə, Azərbaycan İrəvandan keçəcək alternativ marşrutdan istifadə edəcək.

- Qarabağ problemi Rusiyanın Azərbaycanla iqtisadi inteqrasiyasına çox mane olub. Problem aradan qalxdı və indi yaşıl işıq yanır. Əgər Azərbaycan Ermənistandan yan keçərək Zəngəzur dəhlizinə davam etsə, Ermənistan bir ölkə olaraq yenə heç nə ilə qalar. İqtisadiyyatı inkişaf etdirmək üçün ona çoxdan bütün ticarət yollarını açmaq lazım idi. Və beləliklə, heç olmasa, vətəndaşlarının həyat səviyyəsini yüksəldir. Amma yox, bunu etmək istəmirlər.

- Paşinyan nəhayət, sülh müqaviləsini imzalayacaq?

- Məncə, bu baş verməyə, onu əzəcəklər. Və o, Rusiyanın vasitəçiliyi ilə bunu imzalayacaq. Baxmayaraq ki, Qərb Rusiyanın vasitəçiliyi ilə bunun baş verməməsi üçün əlindən gələni edəcək. Yeni hər şey öz qaydasına düşəcək (və düşür)- üçtərəfli Putin-Əliyev-Paşinyan formatında. Yenə də Rusiya bu tarixi nizamlanmada öz mövqeyini qoruyub saxlaya bildi.

Tərcümə - Elçin Bayramlı

Ermənistanla, terrorçulara daimi yardım göstərməsi bu dövlətin müstəmləkəçilik siyasətindən irəli gəlir. Fransa dövlətinin rəhbərləri, siyasi dairələri Azərbaycan torpaqlarını 30 il işğal altında saxlayan, şəhər və kəndlərimizi xaraba qoyan, bir milyondan çox insanı qaçqın vəziyyətinə salan Ermənistanı 30 il dəstəklədilər, bir dəfə də olsun Azərbaycanın haqlı mövqeyinə münasibət bildirmədilər və daim təcavüzkarın yanında olduqlarını nümayiş etdirdilər. Onlar hər vaxt xalqımızın səsini batırmağa, düşməne haqq qazandırmamağa çalışdılar. Bu gün də bu çirkin əməllər davam etdirilir. Fransa Ermənistandan daha çox Azərbaycana düşmən mövqedədir. BMT Təhlükəsizlik Şurasında, beynəlxalq tədbirlərdə, görüşlərdə, müxtəlif ölkələrə səfərlərdə başda Fransa prezidenti Emmanuel Macron olmaqla, parlament üzvləri, hökumət nümayəndələri Azərbaycanı bir təcavüzkar kimi qələmə verir, torpaqlarını erməni faşistlərdən azad edən dövlətimizin və xalqımızın adına olmazın böhtanlar, iftiralər söyləyirlər. Fransa bildirir ki, "Ermənistanın sərhədləri bizim üçün müqəddəsdir". Fransanın xarici işlər naziri K. Kolonna Ermənistanla səfəri zamanı deyir ki, Fransa Ermənistanla fransız silahlarının tədarükünə başlaması imkanını verəcək, hərbi-texniki əməkdaşlıq haqqında saziş imzalamağa da rəsmi razılıq verib."- deyərək Tahir Rzayev bildirir.

İnam Hacıyev

Üç il əvvəl Azərbaycan ordusu qızğın döyüşlərdə haqq savaşında torpaqlarımızın işğaldan azad olunması uğrunda vuruşurdu. Sentyabrın 27-də başlanan Vətən müharibəsinin ilk günündən Azərbaycan xalqı qələbə xəbərlərini eşidir və tezliklə zəfərimizin qazanılacağı günün lap yaxında olduğuna inanırdı. Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə Azərbaycan Ordusu gücünü döyüş meydanında düşməne göstərərək 30 ilə yaxın bir müddətdə işğaldan azad edilmiş torpaqlarımızın azad olunması uğrunda haqq savaşında vuruşurdu. Cənab Prezidentin həmin günlərdə xalqa müraciətlərində hər gün ordumuzun daha da irəliləyərək, yeni kənd, qəsəbə və şəhərlərin azad olunması ilə bağlı məlumatları bizi doğma torpaqlarımıza daha da yaxınlaşdırırdı. Həmin tarixə qədər Azərbaycan ordusu bir sıra əraziləri işğaldan azad etmişdir. Vətən müharibəsinin ilk günlərində Hadrutun azad edilməsi Azərbaycan Ordusunun döyüş meydanındakı üstünlüyünü daha da gücləndirdi. Çünki Hadrut, ilk növbədə, ermənilərin daha çox möhkəmləndiyi strateji mövqe olmaqla yanaşı, həm də düşmənin Füzuli və Cəbrayıl istiqamətlərinə əlavə qüvvə göndərməsi üçün mühüm bir ərazi idi. Müzəffər Azərbaycan Ordusunun planlı və peşəkar əməliyyatı erməniləri cəbhənin hər bir istiqamətində məğlub etdiyi kimi, Hadrutda da dar-madağın olmasına gətirib çıxardı. "Biz nəyi nə vaxt edəcəyimizi yaxşı bilirik. Ona görə də bu gün bizim uğurlu əməliyyatımız böyük nəticələrə gətirib çıxardı", - bildiren Prezident qeyd etmişdir ki, nəyi necə, nə vaxt etmək lazımdır, bunu mən bilərəm: "Azərbaycan xalqı mənə inanır. Mən də bu inama arxalanaraq bütün lazımi tədbirləri görürəm, ölkəmizi inamla idarə edirəm, bütün sahələrdə, o cümlədən hərbi quruculuq sahəsində". Cəbrayıl şəhərindən sonra Hadrutun azad olunması hərbi əməliyyatlarımızın uğurla davam etdirilməsi baxımından mühüm önəm kəsb edirdi.

AĞDAMIN İŞĞAL ALTINDA OLMAYAN YAŞAYIŞ MƏNTƏQƏLƏRİNDƏ TERROR

Ermənilər tarix boyu xalqımıza qarşı təcavüzkarlıq etmiş, terror aktları törətmişdilər. 44 günlük Vətən müharibəsində biz, eləcə də bütün dünya bunun şahidi oldu. Ermənistan döyüş meydanında uduzduğunu gördükdə cəbhə zonasından kənarında yerləşən ərazilərimizi raket atəşinə tutması onların çirkin niyyətlərini bir daha göz önündə canlandırdı. Uşaq, qoca terrora məruz qaldı. Dünyanın gözü qarşısında ermənilər bəşəriyyət tarixində ən ağır cinayətlər törədirlər. Bütün bunların planı əvvəldən hazırlanmışdır. Ermənistan silahlı qüvvələri Azərbaycan əhalisinin sıx yaşadığı yaşayış məntəqələri, mülki obyektləri, o cümlədən fərdi və çoxmənzilli yaşayış binalarını, təsərrüfatları ağır artilleriya qurğularından atəşə tutmağa davam edirdi. Oktyabrın 7-də gecə saatlarından başlayaraq Ağdam rayonun işğal altında olmayan yaşayış məntəqələri intensiv atəşə tutulurdu. Nəticədə Xındırstan kənd sakini 1945-ci il təvəllüdü Əliyeva Zərifə Qambay qızı həlak oldu, vətəndaşlara məxsus 1 ev dağıldı, 10 ev, 4 yarıdımçı tikiliyə, 114 nömrəli köçkün ümumi məktəbinə, elektrik və qaz təsərrüfatlarına ziyan dəymiş oldu. Dörd baş iribuynuzlu, 41 baş xırdabuynuzlu heyvan, 2 baş at tələf edildi.

Əlbəttə ki, beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri, o cümlədən beynəlxalq humanitar hüquq normalarını kobud şəkildə pozaraq mülki insanların məqsədlə şəkildə öldürülmə-

Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərlərinin qanlı cinayətləri

9 oktyabr 2020-ci il - Hadrut qəsəbəsi, Çaylı kəndi, Yuxarı Güzlək kəndi, Gorazıllı kəndi... işğaldan azad olundu

bombalanması erməni vəhşiliyinin bir nümunəsi olaraq dünya ictimaiyyətinin gözü qarşısında baş verdi. Gəncəyə ilk hücum 4 oktyabrda baş verdi və 1 mülki şəxs Əliyev Tuncar Qoşqar oğlu şəhid oldu, 30-dan çox mülki şəxs yaralandı. Bu raket hücumu müharibənin getdiyi ərazidən kənarında edilən ilk ciddi hücum idi. Qeyd edək ki, birinci dəfə OTR-21 TOÇKA ballistik raketindən Gəncə şəhəri vuruldu. Daha sonra Gəncə bir daha raket hücumuna 5 oktyabrda məruz qaldı. Hücum nəticəsində 3 mülki şəxs yaralandı. Üçüncü raket hücumu oktyabrın 8-də oldu. Bu gecə saatlarında Gəncəyə endirilən ilk raket zərbəsi idi. Nəticədə ölənlər və yaralananlar olmasa da, evlərə və neqliyyat vasitələrinə ciddi ziyan dəydi, həlak olan və yaralanan olmadı. Düşmənin silahlı qüvvələrinin növbəti dəfə 11 oktyabr tarixində gecə saat 02 radələrində Gəncənin mərkəzi hissəsində yerləşən çoxmənzilli yaşayış binasını raket atəşinə tutması nəticəsində 5 nəfər həlak oldu, 28 nəfər yaralandı. Çoxsaylı mülki infrastruktur obyektlərə külli miqdarda ziyan dəydi. Ermənistan silahlı qüvvələri "Toçka-U" raket sistemindən istifadə edərək, Gəncədə insanların sıx yaşadığı məntəqəni atəşə tutdu. "Müharibə dövründə kimin kim olduğunu, kimin vicdanlı döyüş apardığını və kimin yatmış şəhərlərə alçaqcasına hücum etdiyini hamı gördü", - deyərək Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev bildirmişdir.

ERMƏNİSTANIN FAŞİST MAHIYYƏTİ

"Ermənistan ordusunun münafiqə xəttinin kənarında Azərbaycan şəhərlərini ballistik raketlərlə hədəfə alması onların acizliyini göstərir. Bu, Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərlərinin cinayətidir. Çünki mülki şəxslərə zorakılıq göstərmək, onlara atəş açmaq, ballistik raketlərlə mülki şəhərləri dağıtmaq müharibə cinayəti sayılır" - deyən dövlətimizin başçısı düşmənin raket atəşinə tutduğu Gəncə və Mingəçevir şəhərlərinin döyüş bölgəsindən uzaqda yerləşdiyini diqqətə çatdıraraq "Döyüş bölgəsinə yaxın olan şəhərlərimiz hər gün atəşə tutulur. Ən yaxın bölgə Tərtər bölgəsidir və Tərtər şəhərinə gündə mindən iki minə qədər mermi düşür və bunun əsas məqsədi mülki şəxslərə qarşı törədilən zorakılıqdır. Bu, bir daha Ermənistanın faşist mahiyyətini göstərir, rejimin faşist mahiyyətini

"MÜHARİBƏ DÖVRÜNDƏ KİMİN KİM OLDUĞUNU, KİMİN VİCDANLI DÖYÜŞ APARDIĞINI VƏ KİMİN YATMIŞ ŞƏHƏRLƏRƏ ALÇAQCASINA HÜCUM ETDİYİNİ HAMİ GÖRDÜ"

Bütün törədilən bu və ya digər əməllərə baxmayaraq, Azərbaycan haqq işində israrlı idi. 2020-ci ilin oktyabr ayında cəbhə zonasından kənarında yerləşən, Azərbaycan Respublikasının ikinci böyük şəhəri olan Gəncə şəhərinin Ermənistan Silahlı Qüvvələri tərəfindən bir neçə dəfə ayrı-ayrı zamanlarda

si müharibə cinayəti və insanlıq əleyhinə cinayətdir. Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərliyi bu cinayətlərə görə tam məsuliyyət daşıyır.

İşğalçı ölkənin silahlı qüvvələrinin yaşayış məntəqələri və mülki əhalini hədəfə almaqla 2020-ci ilin oktyabrın 9-da saat 14 radələrindən başlayaraq, Ağdam rayonunun Quzanlı qəsəbəsini müxtəlif istiqamətlərdən raket və artilleriya mərmilərdən intensiv

atəşə tutması nəticəsində Quzanlı qəsəbə sakinləri 1979-cu il təvəllüdü Hüseynov Əlizamin Cavid oğlu, 1978-ci il təvəllüdü Zeynalov Elçin Əli oğlu, 1984-cü il təvəllüdü Məmmədova Lalə Məhəmməd qızı və 1992-ci il təvəllüdü Rzayev Elçin Hənifə oğlu qəsəbə ərazisinə mermi düşməsi nəticəsində müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri aldılar.

göstərir. Ancaq bu, Azərbaycan xalqını qorxutmur, bunun heç bir təsiri yoxdur. O bölgələrdə, o şəhər və kəndlərdə yaşayan soydaşlarımız orada möhkəm dayanıblar. Onların bir sözü var ki, Vətən sağ olsun, torpaqlar tezliklə işğaldan azad edilsin. Onlar sona qədər o yerlərdə qalacaq və ordumuza mənəvi dəstək verəcəklər", - deyərək bildirmişdir.

Ordumuzun qətiyyətli əks-hücumu qarşısında aciz qalan Ermənistan Azərbaycanın dinc əhalisinin kompakt yaşadığı ərazilərdə, habelə Tərtər, Bərdə, Ağdam, Ağcabədi, Füzuli, Yevlax, Goranboy və Beyləqan və Cəbrayıl rayonlarını raket və artilleriya atəşinə tuturdu. Azərbaycan bütün bunlara baxmayaraq, ərazi bütövlüyünü bərpa etdi.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Bir çoxları deyir ki, qadınların kişilərin telefonunu yoxlamaq kimi adətləri var. Amma düşünürəm ki, bu, yalnız xanımlarda deyil, kişilərdə də belədir. Elə kişilər var ki, onlar da ən az qadınlar qədər telefon yoxlamaq vərdişinə sahibdir.

Bəs, nədir insanları şübhəyə salan? Niyə telefonların içindəkilər qarşı tərəfə bu qədər maraqlıdır?

SİA mövzu ilə bağlı araşdırma aparıb.

Qadınlar düşünür ki, kişidən ala bilməyi cavabı ona telefon verəcək. Yəni, bu vəsillə evliliyində problemin nə olduğunu aşkara çıxaracaq. Yaxud kişiye olan şübhəsinin cavabını telefonun içindəkilər verəcək.

Burada güvən məsələsi də var. Güvən zədələndikdən sonra telefonlar yoxlanmağa başlanılır.

Tanıdığım bir cütlük var və 25 ildir ailəli-

dirler. Qadın deyir ki, hələ bu günə qədər yoldaşım bir dəfə belə telefonumu yoxlamaq məqsədi ilə əlinə almayıb. "Açıq, mən onun telefonunu yoxlamaq istəmişəm, amma şifrədə olub. O, nə mənim telefonumu yoxlayır, nə də öz telefonunun yoxlanmasını sevir".

Daha bir cütlük isə 15 illik evlidir. Xanım deyir ki, yoldaşım hər dəfə fərqli bəhanələrlə telefonumu alıb yoxlayır. "Hətta anamla, bacımla, əmim qızı-oğlu ilə olan mesajlara kimi bir-cə bir-cə oxuyur. Ortada heç bir səbəb yoxkən daim şübhə içindədir. Daha bu hərəkətlərdən tənqə gəlmişəm".

Kişini, yaxud qadını qarşı tərəfin telefonunu yoxlamağa təşviq edən bir sıra səbəblər var. Məsələn, (bu daha çox kişilərə aiddir) əgər kişi telefonunu evə gələndə daim söndürürsə, telefonu ortalıqda saxlamırsa, hətta ayaq yoluna belə telefonla gedirsə, bunlar bir çox qadında şübhə yaradır. Elə bir çox kişilər də bunun həqiqət olduğunu nadir hallarda da olsa etiraf edir.

Tərəflər arasında, əlbəttə, güvən önəmlidir. Amma insanı şübhəyə salacaq vəziyyətlər baş verdikdə söz-söhbət yaranması da qaçılmazdır.

Bəs, kişilər bu barədə nə düşünür?

Əldə etdiyimiz cavablara görə bir çox kişilər bu fikirdədir ki, əgər qadın kişinin tele-

fonunu yoxlayırsa, mütləq oradan bir əmma tapacaq. Düşünürəm ki, bu kişilərin qabaqdan gəlmişliyidir. Yəni, öncədən xəbər edirik ki, əgər nə isə axtarsan, tapacaqsan və ona görə də yaxşısı budur ki, heç axtarma.

Qadınlar hansı fikirdədir?

Burada qadınlar üç kateqoriyaya bölünür. Birinci qrup nə isə tapdıqda həmişə an reaksiya verir, yaxud bir müddət məsələni araşdırır ki, düzgün nəticəyə gəlsin. Bu tip qadınlar telefonda ciddi bir şey tapdıqda boşanmaya qədər gedib çıxır.

İkinci tip isə tapdığını görməzdən gəlir,

Kişilərin ikinci telefonu: İŞ, YOXSAX XƏYANƏT?

icinə atır və bu barədə kişiye heç bir kəlmə etmir. Məncə, bu, daha ağırlıdır. Tapdığı ciddi bir şey də olsa "ailəsini qorumaq" üçün susub oturur.

Üçüncü tip qadınlar isə tapır və bunu kişiye bildirir. Dava-dalaş salır, amma boşanmır. Başqa qadınların isə bu tip qadınlara reaksiyası belədir: "Əgər susub oturacaqdınsa, boşanmayacaqdınsa, niyə tapdığını

kişiye deyib özünü hörmətdən saldın. Əvvəl sənə hörmət edib sayırdısa, indi onu da etməyəcək". Təbii ki, insanları belə məsələlərdə qınamaq olmaz. Hər kəs eyni şərtlərlə doğulub yaşayır. Hər kəsin həyatı, düşüncəsi, sevgi və ailə anlayışı fərqlidir.

Kişilər ikinci telefon yoluna niyə əl atır?

Daim yoldaşları tərəfindən nəzarətdə olan bir çox kişilər ikinci telefon alternativinə üz tutur. Bəziləri bu ikinci telefonu avtomobilində, bəziləri işdə, digəri də evdə bir yerdə gizlədir. Hətta bəziləri də şübhə çəkməmək üçün elə iki telefonla da evə aşkar şəkildə gəlir. Təbii ki, bu sadalananları bütün kişilərə şamil etmək olmaz. Yəni, həqiqətən iş üçün ikinci telefona ciddi şəkildə ehtiyacı olan kişilər də var. Amma gəlin etiraf edək ki, 99 faiz vəziyyət belədir.

Mütəxəssislər nə deyir?

Mütəxəssislər söyləyir ki, əgər ər-arvad arasında bu barədə bir problem varsa və ortada həqiqətən gizli bir şey yoxdursa cütlüklər telefonlarını ortaya qoysunlar. Yəni, əgər kişinin gizli yoxdursa, nədən narahatdır? Qoysun telefonu ortaya və qadın da zətan heç nə tapmayacaqsansa, baxsın da.

Bəzi kişilər telefonun yaddaşına qadın nömrələrini necə qeyd edir?

Əvvəl sevgililərinin nömrəsini telefona qeyd etməyib, cibində kağızda yazılı saxlayan bəzi kişilər artıq bu nömrələri telefonla-

rında kişi adıyla qeyd edirlər. Məsələn, biri Samirə adına Samir yazır, biri Aygün adına Aydın yazır, digəri sürücü, satıcı, kuryer, usta və s. adlarla qadınları telefona qeyd edir.

Burada da kişilər iki kateqoriyaya bölünür. Birinci qrup bunu həqiqətən gizli işi olduğu üçün edir. İkinci qrupun isə həyat yoldaşı o qədər qışqanc olur ki, kişi bilir ki, nə desə də ona inanmayacaq. Ona görə də bu yolu seçir. Amma yenə də 90 faiz birincini edənlər çoxluq təşkil edir.

Kişilər özlərini necə ifşa edir?

Bir çox mənbələr göstərir ki, əgər kişi qadına normalda olduğundan daha çox diqqət və qayğı göstərsə, deməli bu işin içində bir iş var. Bəzi kişilər qadının vəziyyətindən xəbəri olmasın deyər bu yolu seçir. Əvvəl sizi heç düşünməyən kişi birdən-birə hədiyyələr alırsa düz düşünürsünüz. Günahkarlıq hissi kişiləri belə şeylər etməyə vadar edir. Əlbəttə bunu edən hər kişi aldadır demək istəmirik, ancaq bir çox hallarda belədir.

Kişilər səhv edərkən əməllərini yumaq üçün qadını günahkar çıxarırlar. Onları bir az sıxışdırdıqda "səninlə danışmaq olmur" deyib, özlərinə haqq qazandırmağa çalışırlar. Hətta sırf söhbətdən qaçmaq üçün bunu bəhanə edib küsən kişilər də az deyil.

Sosioloq Lalə Mehralı bildirir ki, ailədə kişi və ya qadının nəinki ikinci telefonu olmalı, mövcud telefonunda kod belə olmamalıdır: "Ailə nə deməkdir? Birlik, bütövlük, şəffaflıq, aşkarlıq. Tərəflər arasında sirr olmamalıdır, nəinki ikinci telefon məsələsi.

Əgər tərəflərdən biri telefonuna kod qoyarsa bunu həyat yoldaşına deməli, kod qoyma səbəbini izah etməlidir. Telefonda gizlətmək məqsədi ilə nəyinsə mühafizəsi ola bilər, amma həyat yoldaşından nəyisə gizlədirsənsə, demək ki, ortada yalan var. Belə ailə normal deyil.

İkinci telefon işlədən, evdə yox maşında, iş yerində saxlayan kişi bu davranışını qarşı tərəfin gözü ilə analiz etsin və onun etdiyini qadının edə bilmə ehtimalını fikirləşsin. Nəticəsi ilə razılaşacaqımı, onu düşünsün".

Əməkdar jurnalist Mətanət Məmmədova

dova isə fikirlərini bu cür ifadə edib:

"Ümumiyyətlə, ikinci telefon işlətməyi istər qadın, istərsə də kişi üçün anormal hal hesab edirəm. Telefonlarda iki nömrədən istifadə olunan təqdirdə iki telefona ehtiyac yoxdur. Bu, istər-istəməz sual yaradır: nə üçün ikinci telefon? Hələ üstelik, telefona kod qoyulması isə daha çox şübhə doğurur. Tərəflər arasında bir-birinə qarşı şübhə yaradır. Bəzi hallarda kod qoyula bilər, lakin bunu da hər iki tərəf anlamalıdır. Əslində, inam o qədər gözəl hissdır ki, bu varsa, yetər. Yoxdursa tərəflər bir-birində nə isə axtaracaq, iki telefon işlətməyi də, kod qoymağı da mənfi tərəfə yozacaqlar. Nəticə etibarilə, həyatı doğru yaşayaq ki, səhvlərimiz qarşısında cavab verməli olmayaq".

Sağlam Cəmiyyət Hərəkatının rəhbəri, sosioloq jurnalist Elçin Bayramlı ailə üzvləri arasında telefonla bağlı problemlərin olmamasını vurğulayıb: "Belə ki ailə daxilində heç kimi telefonuna kod qoymamalıdır, qoyarsa belə digərinə bu kodu deməlidir. Əgər belə etmərsə, artıq heç bir ailədən söhbət gedə bilməz, demək ortada

gizli işlər var. Bununla yanaşı, ər və arvad bir-birinin telefonlarını yoxlaması, izləməsi də artıq o deməkdir ki, burada normal, sağlam ailədən söhbət belə gedə bilməz. İnamsızlıq, etibarsızlıq olan yerdə həqiqi ailə ola bilməz. Əgər birinə inanmırsansa, etibar etmərsənsə onunla ailə qurmamalısan. Əgər ailə qurduqdan sonra bu hallar olursa, buna aydınlıq gətirməlidir. Bunu etməzsə, artıq boşanmaq zəruridir. Çünki burada artıq ailə yoxdur, sadəcə, bir evdə yaşamaq var. Ailə tamam başqa şeydir, burada qarşılıqlı inam, sevgi, fədakarlıq yoxdursa, bu, artıq ailə yoxdur deməkdir. Ümumiyyətlə, ailənin nə olduğunu dərk etmədən ailə qurmamaq daha yaxşıdır".

Son olaraq qeyd edim ki, əgər kişilər qadınların onların telefonuna baxmağına icazə vermirsə, bunu sevmirsə, o zaman özləri də buna əməl etsələr yaxşı olar. Hörmətdirsə, güvəndirsə, özəldirsə qoy bunlar qarşılıqlı olsun. Yəni, əgər baxılmırsa hər iki tərəfin telefonuna baxılmasın. Nə qadın, nə də kişinin.

Ayşən Vəli

Oktabrın 6-da Yeni Azərbaycan Partiyasının Mərkəzi Aparatı və YAP Yasamal rayon təşkilatının birgə təşkilatçılığı ilə "Təhsilli qadın: təhsilli ailə, təhsilli cəmiyyət" mövzusunda tədbir keçirilib.

Əvvəlcə Yasamal rayonunda yerləşən Şəhidlər Xatirə Kompleksinin və Ulu Öndər Heydər Əliyevin abidəsinin önünə gül dəstələri düzülüb. YAP Yasamal rayon təşkilatında keçirilən tədbirdə əvvəlcə Dövlət Himni səsləndirilib, Ulu Öndər Heydər Əliyevin və Vətən uğrunda canlarını qurban vermiş şəhidlərimizin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Tədbirdə giriş sözü ilə çıxış edən YAP Yasamal rayon təşkilatının sədri Bəxtiyar Nəbiyev bildirdi ki, təhsilli qadınların cəmiyyət həyatında rolu müstəsna əhəmiyyət kəsb edir. Onun sözlərinə görə, Ulu Öndər Heydər Əliyev respublikamıza rəhbərliyə gəldikdən sonra Azərbaycanda cəmiyyətin inkişafında qadınların rolu artmağa başlayıb. Müstəqil Azərbaycan bir çox beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq etmək və konvensiyalara qoşulmaqla yanaşı, ölkə daxilində də qadınların hüquq və azadlıqlarının qorunması istiqamətində bir çox normativ hüquqi aktlar qəbul edilib.

YAP Mərkəzi Aparatının Gender siyasəti və gənclərlə iş şöbəsi müdirinin müavini Zəkiyyə Musayeva isə qeyd edib ki, bu gün Azərbaycan özünün yüksək inkişaf mərhələsinə yaşayır. Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi, Azərbaycan tarixdə heç vaxt indiki qədər güclü olmayıb. Bu da Heydər Əliyev siyasətinin təntənəsidir. Onun sözlərinə görə, ölkəmizin inkişafında qadınlar böyük rol oynayır. Bu il Azərbaycanda "Heydər Əliyev İli"nin qeyd olunduğunu xatırladan Z.Musayeva deyib ki, Ulu Öndərimizin anadan olmasının 100-cü ildönümü xalqımız üçün əlamətdar hadisələrlə zəngindir.

Çıxış edən YAP İdarə Heyətinin üzvü, Ailə Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədr müavini Aynur Sofiyeva bildirdi ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin 14

"Təhsilli qadın: təhsilli ailə, təhsilli cəmiyyət"

Bu mövzuda tədbir keçirilib

yanvar 1998-ci il tarixli Fərmanı ilə Qadın Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi yaradılıb. Ailə və uşaq problemlərinin qadın problemləri ilə əlaqəli surətdə kompleks həlli zərurəti vahid dövlət idarəetmə orqanının təşkilini şərtləndirib. Bununla əlaqədar olaraq Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 6 fevral 2006-cı il Fərmanı ilə Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi yaradılıb. Dövlət Komitəsi ailə, qadın və uşaq problemləri ilə iş sahəsində dövlət siyasətini və tənzimlənməsini həyata keçirir. A.Sofiyevanın sözlərinə görə, Dövlət Komitəsi Elm və Təhsil Nazirliyi ilə qızların təhsilinə dəstək məqsədilə birgə layihələr həyata keçirir.

Uğurlarla yanaşı bəzi problemlərin olduğunu deyən Komitə sədrinin müavini bu problemlər sırasında bölgələrdə erkən nikah və qızların təhsildən yayındırılmasını vurğulayıb. O, bu istiqamətdə davamlı olaraq maarifləndirmə işlərinin aparıldığını diqqətə çatdırıb.

AMEA Fəlsəfə və Sosiologiya İnstitutunun "Siyasət fəlsəfəsi və sosiologiyası" şöbəsinin müdiri, professor Rəna Mirzəzadə isə çıxışında cəmiyyətimizdə gender bərabərliyinin əhəmiyyətindən bəhs edib.

Tədbirdə daha sonra Elm və Təhsil Nazirliyinin sektor müdiri Fuad Qarayev, Yasamal Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Təvətt Muradova, Milli Məclis Aparatı

nın Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin məsləhətçisi Aynur Vey-səlova-Abbasova, 44 günlük Vətən müharibəsi şəhidi polkovnik-leytenant Nail Orucovun həyat yoldaşı, BDU-nun filologiya fakültəsinin I kurs tələbəsi Nigar Ağama-

liyeva, Vətən müharibəsi şəhidi, Silahlı Qüvvələrinin kiçik giziri Şahmar Mənafovun həyat yoldaşı, 53 sayılı orta məktəbin müəllimi Bəyim Mənafova, BDU-nun III kurs tələbəsi Nəzirə Dursunova və BDU-nun I kurs tələbəsi Nuranə Payızova çıxış ediblər. Çıxışlarda bildirilib ki, ölkəmizin ümumi təhsil müəssisələrində müəllimlərin 81,9 faizi, orta ixtisas təhsil müəssisələrində 81,3 faizi, ali təhsil müəssisələrində 57,4 faizi, tibb sahəsində fəaliyyət göstərən həkimlərin isə üçdə ikisi qadınlardır. Ümumi təhsil müəssisələrində təhsilalanların 46,6 faizini, orta ixtisas təhsil müəssisələri tələbələrini 61,9 faizini, ali təhsil müəssisələri tələbələrini isə yarısını zərif cinsin nümayəndələri təşkil edir.

Diqqətə çatdırılıb ki, qadınların elmin inkişafında da müstəsna rolu var. Belə ki, elmi işçilərin 59,2 faizini qadınlar təşkil edir. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvlərindən 7-si, müxbir üzvlərindən isə 9-u qadındır. Qeyd olunub ki, qadınların təhsilli olması, onların ailədə təlim-təربiyəsi və tənəppərəv nəslin formalaşmasında müstəsna əhəmiyyət kəsb edir. Bu fakt ölkəmizin ərazi bütövlüyünün və suverenliyinin təmin olunması uğrunda gedən müqəddəs mübarizədə bir daha təsdiqləndi. Sonra ali məktəblərə qəbul olunmuş qadınlara mükafatlar təqdim olunub.

"Avropa Parlamentinin qətnaməsi qərəzli, separatçılığa dəstəkdir"

"Avropada ikili standartlar mövsümü xarakterli deyil, hər zaman bu qurumun mahiyyətində ayrı-seçkilik olub, var və bundan sonra olacağını da əminliklə demək olar. Nə qədər ki, Avropa İttifaqının "yol xəritəsi"ni, gələcək planlarını, strategiyasını Fransa kimi islamofob, irqçi dövlət müəyyən edir və edəcək, bu qurumdan yaxşı heç nə gözləmək olmaz. Fransa erməni separatçılara daim kərtənkələ xidməti göstərib və bu gün də Qarabağda ləğv olunmalarına, silinib-süpürülmələrinə baxmayaraq rəsmi Paris tərəfindən bəslənir, onların əməllərinə dəstək verilir. Bu ölkədə uzun illərdir ki, separatçı korsikalılarla bağlı əsl döyüşlər gedir. Fransa rəsmiləri Korsika adasının azadlıq istəyini boğmaq üçün separatçıların liderlərinə qarşı ən amansız üsullardan, hətta hərbi müdaxilədən istifadə edir, onları zindana salır, öldürür. Bu, danılmaz faktır. Amma bu ölkənin Qarabağdakı erməni separatçılara verdiyi dəstəyi yalnız bir formada izah etmək olar, ikili standart nümunəsi, irqi və dini ayrı-seçkilik". Bunu SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Aydın Hüseynov deyib.

Deputat Avropa Parlamenti tərəfindən Azərbaycana bağlı qətnamənin qəbulunda da Fransa və digər ermənipərəst dövlətlərin rolunun olduğunu bildirdi: "Avropa Parlamentinin qətnaməsi qərəzlidir. Buna qəti etirazımızı bildiririk. Bu, addım yalnız ikitərəfli münasibətlərimizə ziyan vurur, indiyədək formalaşmış əlaqələri hədəfə alır. Azərbaycanın Avropa Parlamenti qarşısında heç bir öhdəliyi yoxdur və bu qurumun qəbul etdiyi qətnamə, qərar da bizim üçün adi kağız parçasından başqa bir şey deyil. Avropa Parlamenti İttifaqı öz problemləri ilə məşğul olsa daha yaxşı olar. Dünya ölkələri tərəfindən tanınmış Azərbaycan ərazisinin 20%-i 30 ildən artıq Ermənistan silahlı qüvvələrinin işğalı altında olub. Amma bu gün ermənilərdən ötrü canfəşanlıq edən Avropa Parlamenti azərbaycanlıların faciəsinə etinasızlıq göstərib, əksinə qondarma qurumun müdafiəsinə yönələn addımlar atıb. Separatçıların, işğalçıların, cinayətkarların yanında olub".

Səbinə

"Qatillərin həbsi bütün dünyadakı separatçı rejimlər üçün bir gözdağıdır"

POLİTOLOQ ŞƏRH ETDİ

"Separatçı rejimin rəhbərlərinin həbsi "heç bir cinayət cəzasız qalmayacaq" -gerçəkliyini ortaya qoyur". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında politoloq Rəşad Bayramov deyib. Onun sözlərinə görə, saxlanılan cinayətkarlar Azərbaycan dövlətinə qarşı terrora tutmuş qanunsuz silahlı dəstələr yaratmaqda, təxribatlar törətməkdə, insanımıza qarşı işğəncələrdə, dinc sakinlərimizə qarşı soyqırımda, Qarabağda etnik təmizləmədə və başqa insanlığa zidd əməllərdə əli olan cinayətkarlardır: "Onların hər birinin əli bu və ya digər şəkildə əsgərimizin, mülki insanımızın qanına batıb. Onların hər biri istər otuz illik işğal dövründə, istərsə də 44 günlük Vətən müharibəsi dövründə, eləcə də Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün bərpası, əhaliniin təhlükəsizliyinin təmin olunması məqsədilə aparılan lokal xarakterli antiterror tədbirləri zamanı milli düşmənciliyi qızıqdırən, terrorçu qruplaşmaların fəaliyyətini əlaqələndirən fəaliyyətlə məşğul olublar.

Azərbaycan bu şəxslərin saxlanılması ilə xalqa və dövlətə qarşı ağır cinayətlər törətmiş hərbi cinayətkarların məsuliyyətə cəlb edilməsini tarixin ixtiyarına vermədi və sübut etdi ki, kimliyindən asılı olmayaraq Azərbaycana qarşı cinayət törədənlər mütləq şəkildə öz cəzalarını alacaqlar. Azərbaycan bütün dünyaya sübut edir ki, dövlətimizə və xalqımıza qarşı qanlı əməllər törətmiş terrorçular mütləq şəkildə ədalət məhkəməsi qarşısında dayanacaq.

Onların həbsi hələ də revanşist düşüncələrlə yaşayan, hələ də Azərbaycan əleyhinə bəyanatlar verən, hələ də silahlanmadan və "mübarizə" aparmaqdan dem vuran hər kəs üçün gözdağı olmalıdır. Separatçı rejimin digər tör-töküntüləri, Vitali Balasanyan kimi qatillər də bundan dərs çıxarmalı və eyni aqibəti onların da gözlədiklərini dərk etməlidirlər.

Ümumi mənada isə bu qatillərin həbsi bütün dünyadakı separatçı rejimlər üçün bir gözdağıdır. Onların hər biri dərk etməlidir ki, kimlərində arxasında gizlənməklə, ayrı-ayrı ölkələrin maraqlarına xidmət edərək uzun müddət cəzasız qalmaq mümkün olmayacaq. Gec ya da tez ədalət öz yerini tapacaq və o vaxt zamanında arxanızda dayanan qüvvələr belə sizə yardım etmək üçün əl uzatmayacaqlar".

S. Hüseynli

Gənc partiya fəalları Heydər Əliyev Mərkəzini ziyarət ediblər

"Heydər Əliyev İli" ilə əlaqədar Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) Mərkəzi Aparatı tərəfindən hazırlanan və İdarə Heyətinin qərarı ilə təsdiqlənən Tədbirlər Planı çərçivəsində Ulu Öndərin zəngin dövlətçilik irsinin, əbədiyaşar ideyalarının öyrənilməsi və yeni nəsələ aşılanması, xalqımız və dövlətimiz qarşısında misilsiz xidmətlərinin geniş ictimaiyyətə çatdırılması məqsədilə ardıcıl tədbirlər həyata keçirilir.

2023-cü il oktyabr ayının 6-da YAP Salyan rayon təşkilatı tərəfindən gənc partiya fəallarının iştirakı ilə Salyan rayon Heydər Əliyev Mərkəzinə ekskursiya təşkil olunub. Əvvəlcə Ulu Öndərin abidəsi ziyarət olunub, abidənin önünə gül dəstələri düzülüb. Mərkəzdə gənclərə müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin zəngin həyat yolu və müstəsna fəaliyyəti haqqında geniş məlumat verilib. Gənclər eksponat, fotosəkil və kitablarla tanış olublar. Sonda xatirə fotosu çəkdirilib.

Hara getdi poçtalyonlar, hanı poçt xidməti?

Çox yox, 30 il əvvəl idi, küçəmizdə, məhəlləmizdə hər gün görməyə adət etdiyimiz poçtalyon bir növ ailə üzvümüzdə çevrilirdi. Bir gün məktub, başqa gün abunə olduğumuz qəzet-jurnal, o biri gün bildiriş gətirirdi. "Göyərçin" jurnalını həsrətlə gözlədiyimiz də az olmayıb. "Ana və poçtalyon" şeirini əzbərləyib danışdığımız o illər indi necə uzaq gəlir insana. Hər evə heç olmasa həftədə 1 dəfə baş çəkirdi poçtalyon. Çiyindən asılmış məktub dolu çantası, qoltuğundakı qəzet-jurnal, ayaqla gəzdirdiyi onlarla küçə, girdiyi yüzlərlə ev - dövrün ümumiləşmiş poçtalyonu belə idi.

özündə birləşdirməklə, təkə poçt sahəsində deyil, həm də beynəlxalq aləmdə vacib rolunu daşıyan beynəlxalq təşkilatlarla sıx əlaqəli şəkildə fəaliyyət göstərən bir quruma çevrilib. ÜPI həm də siyasi bir təşkilat olmaqla BMT-nin xüsusişəkillənmiş idarəsi kimi fəaliyyət göstərir.

2005 yaşlı Azərbaycan poçtu

Azərbaycan Respublikası müstəqilliyini bərpa edəndən sonra bir çox beynəlxalq təşkilatlarla yanaşı, 1993-cü ilin aprel ayında ÜPI-yə üzv qəbul olunub və hazırda tamhüquqlü üzv kimi fəaliyyət göstərir.

Azərbaycanda poçt rabitəsi Səfəvilərin hakimiyyəti dövründə (XVI əsr) inkişaf etməyə başlayıb. Müasir formada poçtun yaranması isə XIX əsrin 1-ci qərinesinə təsadüf edir. 1818-ci il iyunun 1-də Gəncə şəhərində ilk poçt kontorunu açılıb. 1861-ci ildə ilk dəfə olaraq Xəzər dənizi ilə Qafqazın və İrənin Rəşt, eləcə də Astarabad limanları arasında dəniz poçt mübadiləsi yaranıb. 1863-1872-ci illərdə İran tranzit ticarətinin müdafiəsi məqsədilə Tiflis və Culfa arasında poçt rabitəsi qurulub. Culfa poçt şöbəsi yaradılaraq, İrənlə Azərbaycan arasında ilk beynəlxalq məktub mübadiləsi təsis edilib.

Azərbaycanda poçtun demiryol nəqliyyatı ilə daşınmasına 9 may 1883-cü ildə Bakı-Tiflis, 1900-cü ildə isə Bakı-Dərbənd arasında başlanılıb. 1918-ci il oktyabrın 6-da Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti hökumətinin tərkibində Poçt və Teleqraf Nazirliyi yaradılıb.

Müharibə poçtalyonları

Azərbaycan poçtunun ən çətin və həm də ən şərəfli dövrü II Dünya mü-

haribəsi illərinə təsadüf edir. Bu illərdə xüsusilə poçtalyonların fədakarlığını qeyd etmək vacibdir. Həmin dövrdə poçt işçilərinin üzərinə ikiqat məsuliyyət düşürdü, çünki poçt göndərişlərinin həcmnin artması və əsgər məktublarının vaxtında ünvanlara çatdırılması bütün mənalarda məsuliyyət tələb edirdi.

Müharibə dövründə poçtalyon işləmək həm də möhkəm iradə tələb edirdi. Əsgər məktublarını sevincilə daşıyan poçt işçiləri qara kağızların ünvanına çatdırılması işində ciddi sarsıntı keçirir, aylarla, illərlə üçbucaq əsgər məktubu daşdığı ailəyə ölüm xəbəri verməyin əzabını yaşayırdılar. O dövrdə poçtalyonlar ən çox arzulanan qonaq idi, amma məktubların arası kəsildəndən sonra poçtalyon arzu edilməyən qonaq olurdu, "qəfil gələr, qara xəbər gətirər" qorxusu olurdu ailələrdə.

Poçt xidməti bahalıdır

Təəssüf ki, hazırda nəinki beynəlxalq, həmçinin ölkədaxili poçt xidmətlərində sürətli bahalanma var. Ölkədaxili banderol, həmçinin orta və böyük ölçülü bağlamaların daşınma xidmətləri üçün təyin edilən qiymətlər bahadır. Böyük ölçülü məktub və banderol üçün təyin edilən tarif 100 qramdakı sadə 0,80, sifarişlə 1,40 manatdır. 100 qramdan 250 qramdakı olan banderollar sadə 1,10, sifarişlə 1,70, 250 qramdan 500 qramdakı olan banderollar 1,40 - 2,00 aralığındadır. Həcm miqdarı qramla artıqca tarif də artır. 2 kiloqramdan artıq paketin bir kiloqramdan 3-3,60 manata göndərə bilərsiniz.

Adi bağlamanın 1 kq-ı üçün təyin edilən məbləq 0.60 qəpikdir. Yəni, siz bir rayondan digərinə 10 kq-ıq bir qutu göndərsəniz bunun üçün poçta 6 manat rüsum ödəməli olacaqsınız. Həmçinin, çəkiddən asılı olmayaraq hər bağlama üçün 3 manat tələb edilir. Beynəlxalq poçt xidmətləri isə I və II zona üzrə ayrılmaqla fərqli tariflərlə həyata keçirilir. Kiçik ölçülü məktub üçün tarif 2.10 manatdan. 5.70 manatadək dəyişə bilər. Böyük ölçülü məktub və banderol üçün qiymətlər 9.30-dan 16 manatadək dəyişir. Həcm artıqca göndərmə xərcləri 50 manatadək yüksəlir.

Əvvəl internetin, sonra da sosial şəbəkələrin həyatımıza girdiyi vaxtdan etibarən daha poçtalyonlara da ehtiyac qalmadı. 1 həftə məktub gözləmək xəyal oldu, "e-mail"imizə 1 neçə dəqiqəyə cavab almaq daha rahat gəldi bizə. Sosiallaşmaq üçün daha məktub gözləmədik, mütaliə üçün mətbua orqan gözləmədik, bütün ehtiyaclarımızı internet ödədi. Geridə isə işsiz qalan poçtalyonlar və bahalı poçt xidmətləri qaldı...

Lalə Mehralı

Elçin Bayramlı

Rüşvət verən olmasa, heç kim ala bilməz

Bir dövlətin, bir cəmiyyətin ən böyük düşməni korrupsiyadır. Ona görə də, korrupsiyaya qarşı mübarizədə dövlətlə cəmiyyət eyni cəbhədə olmalıdır. Dövlət bu sahədə lazımı addımlar atır-korrupsiyaya qarşı mübarizədə milli fəaliyyət planı hazırlanıb, bir çox praktiki tədbirlər həyata keçirilib və s.

Bes korrupsiya hallarının müəyyənləşdirilməsi, korrupsionerlərin məsuliyyətə cəlb edilməsi, vətəndaşlara dəymiş ziyanın ödənilməsi üçün ictimaiyyət nə etməlidir? Vətəndaş cəmiyyətinin burada çox böyük rolu ola bilər. Əksər ölkələrin təcrübəsi bunu bizə aydın göstərir. Təəssüf ki, bizdə vətəndaşlar belə məsələlərdə passivdir.

Vətəndaş cəmiyyəti "bu, mənim işim deyil, mən qarışmıram, mənə nə", prinsipi ilə qurulmur. Azərbaycanda dövlətin, hakimiyyətin mənbəyi xalqdır və ölkə prezidenti həmişə vətəndaşları fəal olmağa, dövlət quruculuğunda, vətəndaş cəmiyyəti quruculuğunda iştirak etməyə, problem və nöqsanların aşkara çıxarılmasında öz töhfələrini verməyə çağırılır. Və dövlət başçısı özünə ən sərt şəkil-də neqativ halları, problemləri deyir, öz vəzifəsini yerinə yetirməyən məmurları sərt tənqid edir və cəzalandırır.

Bundan artıq nə olmalıdır ki, vətəndaşlar başa düşsün ki, vətəndaş məsuliyyəti vacib şeydir?! Bu gün inkişaf etmiş ölkələrə baxsaq görərik ki, məhz belə cəmiyyətlər qurulub. Bizdə isə bir çox hallarda "mən" "biz"dən üstün tutulduğundan heç kim özünü əziyyətə salmır. Sonra da deyirlər, filan məsələ niyə həll olunmadı?

Biri nədənsə çəkinir, bizi özünü kiminləse pis eləmək istəmir, biri "mən niyə deyim, qoy başqası desin", fikirləşir və s. Belə vətəndaşlıq olmur, belə cəmiyyət yaranmır. Bizdə cəmiyyətin əvəzinə rüşvətخور məmurlarla jurnalistlər və qeyri-hökumət təşkilatlarının nümayəndələri mübarizə aparır, vətəndaşların əvəzinə onların hüquqlarını tələb edirlər. Birisi aparıb məmura zorla rüşvət verir ki, oğlunu işə düzəltsin və ya filan məsələni həll etsin, sonra da deyir, ölkədə rüşvət var. Bəli, rüşvət var, amma sənə görə var. Sən rüşvət verirsən deyər. Rüşvət verən olmasa, alan da olmaz. Bu, adi məntiqdır.

Bu tefəkkürlə normal cəmiyyət, normal ölkə qurmaq mümkündür deyil. Bu problemin həll olunması üçün əvvəlcə vətəndaş tefəkkürü dəyişməlidir. Bu günlərdə ən aktual məsələ müəllimlər günü idi. 5 oktyabr qabağı bəzi valideynlər ortaya düşüb pul yığmaqla məşul idilər ki müəllimə versinlər. Halbuki bir çox müəllimlər, heç bir tələb etməyiblər, hətta bəziləri sərt şəkildə xəbərdarlıq ediblər ki, bu məqsədlə pul yığılmasın. Buna baxmayaraq, valideynlər canfəşanlıqla bu rüşvətin yığılmasını təşkil edir və zorla müəllimə verməyə çalışırlar.

Ya da tenderlərin keçirilməsində şəffaflıq yoxdur, kim kimə istədi tenderi verir və şişirdilmiş qiymətlərlə layihəni həyata keçirir, beləliklə xeyli dövlət vəsaitini mənimləyirlər. Bununla bağlı faktlar açıqlananda tədbirlər görülür, amma bir çox belə hallar haqda ümumiyyətlə məlumat verilmir. Belə ki, tenderdə haqsız udulan şirkət belə heç yerə şikayət etmir, məsələni ictimailəşdirmir.

Ona görə də, biz həqiqətən də rüşvətsiz cəmiyyət, korrupsiyasız dövlət qurmaq istəyiriksə, hər birimiz bu prosədə fəal olmalı və vətəndaş mövqeyimizi ortaya qoymalıyıq. Bunun üçün özümüzü müdün başlamaq kifayətdir- biz heç kimə rüşvət verməməli, belə hallar qarşılında isə məsələni ictimailəşdirməli və müvafiq orqanlara çatdırmalıyıq.

Əgər bunu etməyirsə, deməli bu vəziyyət bizə sərf edir. Sərf edirsə, onda niyə şikayətlənirik ki? Şikayətləniriksə, bu vəziyyəti düzəltməyə çalışmalıyıq. Bunun üçün ən yüksək səviyyədə siyasi iradə də var, hüquqi baza da, ictimai platforma da.

Əsas prinsipi unutmayaq- rüşvət verən olmasa, heç kim ala bilməz! Beləliklə, bu problem həll olunmuş olar.

Tofiq Yaqublu imicini dəyişir

İster 44 günlük Vətən Müharibəsində, istərsə də 2023-cü il sentyabrın 19-da başlayan və cəmi 23 saat 44 dəqiqə çəkən lokal karakterli antiterror tədbirlərinin zəfərlə başa çatması Ordumuzun peşəkarlığının növbəti nümayişi, diplomatiyamızın müdrikiyinin nəticəsi idi. Artıq erməni separatizmi tamamilə ləğv edilib, silahlı birləşmələr tərsiləşdirilib. İkinci dünya müharibəsindən sonra ilk dəfə olaraq xalqlar arasında milli münaqişə yaradıb, ölkələrin bütövlüyünü parçalamağa cəhd edən baş terrorçular həbs ediləblər. Onları ən ağır cəza gözlədiyi şübhəsizdir. Həm də Arayikin, Vardanyanın, Saakyanın, Qukasyanın və digərlərinin həbs edilərək istintaqa təhvil verilməsi dünyada separatçılığın təbliğ etməyə çalışanlara bir şillə oldu. Nümayiş etdirildi ki, ölkələrin ərazi bütövlüyünə qəsd etməyə çalışanların aqibəti Vardanyan, Arayik və digərləri kimi ola bilər.

Dağıdıcı müxalifət başbilənləri erməni lobbisi kimi danışırlar

Bu gün Azərbaycanın işğaldan azad edilən ərazilərində üçrəngli bayrağı dalğalanır. Çətin də olsa, separatçıların nəslindən olanlara vətəndaşlıq verilir. Bununla da onlar öz sakit, rahat yaşayışlarını davam etdirirlər. Azərbaycan Respublikasının rəsmi qurumları açıq mətnlə qeyd ediblər ki, "Azərbaycanın Qarabağ bölgəsindəki erməni sakinlərə reintegrasiya təklif olunub, buna razı və ya hazır olmayanlar könüllü şəkildə ərazini tərk edir, buna tam şərait yaradılır, heç bir zorakılıq halı yoxdur". Bəziləri də var ki, onlar ölkəmizin ərazisini tərk edirlər. Hansı ki, bu şəxslərin Azərbaycanın konstitusiyaya quruluşuna qarşı silahlı fəaliyyət göstərdiklərinə şübhə yoxdur. Çünki günahsız insan niyə də ki isti yerindən olsun? Bildiyin və dərk etdiyinin halda ki, gedəcəyi yerdə ciddi problemlər var. Fakt ondan ibarətdir ki, Ermənistan iqtisadi, sosial cəhətdən dünyanın ən geridəqalmış dövlətidir. Deməli, Azərbaycan ərazisini tərk edib, Ermənistana qaçanları ağır, məşəqqətli həyat

gözləyir. Bu isə artıq onların seçimidir. Bu arada diqqətçəkən digər məqam ondan ibarətdir ki, xarici maraqlı dairələrlə yanaşı, Azərbaycanın dağıdıcı müxalifəti də Ermənistan köç edənlerin halına acıyır, bunun demokratik dünya düzeni prinsiplərinə zidd olduğunu sayırlayrlar. Halbuki yuxarıda qeyd etdiyim kimi, Ermənistandan köç etmək onların azad seçimləri olub. Onlara təzyiq edən, qovan da olmayıb. Lakin Azərbaycanın dağıdıcı müxalifəti bunun fərqinə varmadan erməni lobbisinin maraqlarına uyğun açıqlamalar verir, sosial şəbəkələrdə statuslar paylaşır.

Hətta AXCP sədri Əli Kərimli, "Milli Şura"nın rəhbəri Cəmil Həsəni, "Milli Şura"nın üzvləri Gültəkin Hacıbəyli, Tofiq Yaqublu, AXCP sədr müavini Fuad Qəhrəmanlı və digərləri, Azərbaycana qarşı "qara piar" kampaniyası aparırlar. Bu məxluqlar cəmiyyətdə mövcud olan milli birliyimizə xələl gətirmək, insanlar arasında çətinlik yaratmaq, beynəlxalq aləmdə ölkəmiz haqqında mənfi rəy formalaşdırmaq üçün əxlaqazidd vasitə və üsullardan istifadə edirlər. Bəzən şübhəli məqamlar yaranır ki, bu üzüdönlük Ermənistanın xüsusi xidmət orqanlarının sifarişlərini yerinə yetirirlər. Əgər Cəmil Həsəni "ermənilər özlərinə daha sivil, demokratik yaşayış qura bilərlər" deyirsə, Tofiq Yaqublu "Zəngəzur dəhlizi Azərbaycanın avantürasıdır", - deyə bildirirsə və əlavə olaraq "Vardanyanın həbs edilməsi arzu edilən deyildi" cəfəng fikirlər səsləndirsə, Əli Kərimli "Ermənistan Paşinyanın rəhbərliyi ilə demokratik dövlət qurulur" - deyə söyləyirsə, bu halda onların ən az erməni təəssübkeşləri olduğunu demək mümkündür. Niyə məhz Ermənistan misal olaraq göstərilir? Nədən başqa bir ölkənin rəhbəri deyil Paşinyan misal olaraq göstərilir? Ehtimallar yaranır ki, erməni lobbisi onları, məhz rüsvayçı yaşam tərzini tanınan və seçilən Ermənistanı tərifləməyə yönəldiblər.

Sabah Əli Kərimli erməniyə "dayı" desə, təəccüblü görünməyəcək

Qeyd etdiyim ehtimallarımı gücləndirən daha bir misal, Ə.Kərimlinin açıq şəkildə Ermənistanın uğurlu siyasət yürüdüyünü qeyd edib, bu istiqamətdə ironiya yaradan, gülüş doğuran ifadələr səsləndirməsidir. Əli Kərimli yanayana deyir: "Savaştaki hərbi uğurumuza baxmayaraq, təəssüf ki, hazırkı start vəziyyətində bizim dövlət olaraq vəziyyətimiz Ermənistanın vəziyyətindən daha uğursuzdur. Hərbi məğlubiyyət yaşayan Ermənistan Rusiya buxovundan sürətlə qopur, Qərbe inteqrasiyanı gücləndirir. Artıq Fransa Ermənistanı silahlandırma biləcəyini bəyan edib. Avropa Birliyi və ABŞ-ın yardımları ilə Ermənistan Qarabağdan getmiş ermənilərin sosial problemlərini də tezliklə həll edəcək. Paşinyan hakimiyyətini Rusiyanın qəsdlərindən qoruya bilsələr, Qərb yardımları, sərmayə və kreditləri tezliklə bu balaca ölkənin iqtisadi inkişafına da səbəb olacaq.

Proseslər belə davam etsə, Ermənistan yaxın illərdə Avropa Birliyinə əvvəlcə namizəd ölkə statusu alacaq, müəyyən müddətdən sonra da Gürcüstanla birlikdə AB üzvü olacaq". Fikir verin, Ə.Kərimlinin ağılca Ermənistan Fransanın yanında olmaqla demokratiya küləyi İrəvan küçələrindən əskik olmayacaq. Düşünür ki, Qərbin sosial, iqtisadi yardımları nəticəsində Ermənistan dilənçilərin sayı azalacaq, zorakılıqlar aradan qalxacaq. Lakin bu məxluq başa düşmür ki, Qərb on pay almasa, bir pay verməz. Digər tərəfdən, Fransa və Almaniya Ermənistandan bir alət kimi istifadə edir. Məqsəd və niyyətləri ondan ibarətdir ki, Ermənistan vasitəsi ilə Cənubi Qafqazda özlərinə yer tutsunlar. Regionun lideri Azərbaycan olduğundan kənar işbazların niyyətlərinin reallığa çevrilməsi mümkünsüzdür. Əli Kərimli başqa bir statusunda iddia edir ki, Rusiya ilə eyni mövqedən çıxış etməklə Azərbaycan yanlışlığa yol verir: "Dünya bizi işğalçı Rusiyanın yanında görür. Azərbaycan hakimiyyəti Putinə yaxın sayılır, nəinki Qərb koalisiyasına. Azərbaycan xalqının heç bir fundamental hüquq və azadlığı təmin olunmur. Bir günlük savaştan az öncə Avropa Birliyi parlamenti xüsusi qətnamə qəbul edib, professor Qubad İbadoğlu başda olmaqla ölkədəki 200 nəfərdən artıq siyasi məhbusu azad etməyi, ölkədə sərbəst toplaşma hüququnu təmin etməyi Azərbaycan hakimiyyətindən tələb etmişdi". Ə.Kərimliyə xatırlatmaq lazımdır ki, Azərbaycan dünyanın əksər ölkələrinin və xalqlarının qibtə ilə baxdıqları azad, demokratik dövlətdir. Yəni, özünün müəyyənləşdirdiyi və uğurla davam etdirdiyi siyasəti var. Hansı ki, bu siyasət insanlara fundamental azadlıqlar, dövlətimizə güc və qüvvət verib. Daha böyük uğurlarımız və qələbələrımız isə qabaqdadır. Çünki amalı qurub, yaratmaq olan Azərbaycan xalqı işğaldan azad edilən əraziləri yəni qurmaqla o bölgələrə yeni həyat verəcək və bu da onların rahat, firavan yaşayışlarına yeni təkan olacaq.

İ.ƏLİYEV

ŞƏRH + AKTUAL

Separatçı quldurlar belə cəzalandırılacaq

Vaxt və zaman yetişdi!

Arayik Arutyunyan, Ruben Vardanyan, Bako Saakyan və s. separatçı quldurların həbs edilmələri olduqca önəmli məsələ olması ilə yanaşı, həm də dünya düzeni qarşısına qoyulan yeni, danılmaz faktdır. Məhz bu faktla Azərbaycan dünyaya sübut etdi ki, xalqına cinayətlər törətmiş şəxsləri əsla bağışlamaq fikrində deyil.

Azərbaycanda bu əməllərə imza atmış yüzlərlə şəxsin adı keçir

Mühüm amil isə budur ki, onların hamısı Azərbaycan ədalət məhkəməsi qarşısında cavab verəcəklər. Politoloq Oqtay Qasımov mövzu ilə bağlı bildirib ki, 35 ildən bə-

ri xalqımıza qarşı törədilən hərbi cinayətlər və bunları planlayan, iştirak edən, göstəriş verənlərin hər birinin haqqında materiallar toplanıb. O cümlədən, Azərbaycan-

da bu əməllərə imza atmış yüzlərlə şəxsin adı keçir və onlar haqqında cinayət işi qaldırılır: "Son dövrlərdə əsas fiqurların həbs olunması, xüsusən, üç separatçı - qondarma prezidentlərin həbsi olduqca ciddi nəticədir. Bu şəxslərin məhkəməsi beynəlxalq

diqqəti cəlb edəcək. Azərbaycan bundan istifadə edərək, açıq məhkəmə keçirəcək. Erməni faşizminin Azərbaycan xalqına qarşı törətdiyi cinayətlərin ifşası üçün bu məhkəmə prosesindən istifadə edəcək".

Nürnberg, Haaqa və s...

Politoloqun şərhindən həm də belə bir nəticə hasil etmək olar ki, hərbi cinayətkarların mühakimə olunması ciddi məsələdir. Bu kimi məhkəmələr isə dünyanın diqqəti mərkəzində olur. Məsələn, məşhur Nürnberg məhkəməsi.

"Nürnberg məhkəməsindən başlayan bu proses müxtəlif dövrlərdə davam edib. 90-cı illərdə keçmiş Yuqoslaviya ərazisində etnik təmizləmələrə və hərbi cinayətlərə imza atmış şəxslərin mühakimə olunması üçün Haaqa Məhkəməsi keçirildi. Bir çox keçmiş lider, general və siyasətçilər bu məhkəmədə mühakimə olundular. Digər bir istiqamət İsrail metodudur. İsrail İkinci Dünya Müharibəsində yəhudi xalqına qarşı hərbi cinayətlər və soyqırımı törətmiş, bu proseslərdə aktiv rol almış şəxslərin siyahısını müəyyənləşdirdi. İsrail dövləti yarandığı gündən bu günə qədər də nasistlərin və bu faşist liderlərin axtarışını davam etdirib. Zaman-zaman onların üzə çıxarılması və mühakimə edilməsi prosesini həyata keçirir", - deyən Qasımovla görə, bunun son örnəyi yaşı artıq doxsanı keçmiş Adolf Eyxmanla bağlıdır. Belə ki, təxminən 60 il sonra (!) onun Argentinada yaşadığı müəyyən edildi. Faşist cəlladının şəxsiyyəti müəyyən ediləndən sonra həbs edilərək məhkəməyə çıxarıldı.

Respublikanın Baş Prokurorluğunda mindən artıq şəxslə bağlı cinayət işləri açılıb

Söz yox ki, Azərbaycan da bu metoddan istifadə edəcək. 1988-ci ildən başlayaraq xalqımıza qarşı və sonrakı dövrdə dövlətimizə qarşı hərbi cinayətlər törətmiş və ölkəmizi bölməyə çalışmış şəxslər yaxalanaraq mütləq mühakimə olunacaqlar. Bildiyim qədər bununla bağlı qeyd edək ki, Respublikanın Baş Prokurorluğunda mindən artıq şəxslə bağlı cinayət işləri açılıb və onların icrası davam etdirilir. Necə deyirlər, vaxtı və zamanı çatıb.

Afət Tahirqızı

Öyrənmə fərqi-disleksiya

Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi

Disleksiya problemi indi insanlar tərəfindən geniş şəkildə tanınmasa da, ümumilikdə cəmiyyətdə yayılan mühüm problemdir. Dünya üzrə normal əhali ilə müqayisədə disleksiyanın yayılma faizinin 8-10% arasında olduğu bildirilir. 5-11 Oktyabr aralığı Ümumdünya Disleksiya Həftəsidir. Bu həftənin rəsmi rəmzi kimi firuzəyi rəng Birləşmiş Millətlər Təşkilatı ilə razılaşaraq bütün dünyada istifadə olunaçaq disleksiya rəngi olaraq qəbul edilib.

Dyslexia Day
8 October

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə “Uşaq və gənclərin fiziki və mənəvi inkişafı” istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

mağı öyrəne bilər. Bu şəxslərin xüsusi təlim keçmiş müəllim və ya terapevtin köməyinə ehtiyacı var. Çünki onların eyni vaxtda bir neçə hiss orqanını (eşitmə, görmə, toxunma) əhatə edən sistemli və aydın üsulla təhsil almaları vacibdir. Erkən diaqnostika və müalicə onların məktəbdə və həyatda uğur qazanmasına kömək edən açardır.

Disleksiyalı üzvü olan ailələr, habelə məktəb kollektivi bu uşaqların məktəbdə yaşadıkları öyrənmə problemlərinə qarşı diqqətli olmalıdırlar. Disleksiyanın yaratdığı əngəlləri tənbellik və ya bacarıqsızlıq

olan ailələrin və pedaqoqların problemin varlığını qəbul etməsi və həll yolunda addım atmalarıdır.

Disleksiya problemi olan uşaqlarda daha çox rast gəlinən hallar oxuduğu mətnləri dəfələrlə oxuduqdan sonra anlaya bilmə, istiqamət anlayışlarında çətinlik, danışq zamanı düzgün sözlərdən istifadə edə bilməmək, unutqanlıq, hərfləri öyrənməkdə çətinlik, obyektlərin, əşyaların adlarını xatırlamaqda yaranan çətinlik, oxu zamanı sürətin zəif olması, yazdığı zaman dəfələrlə qarışdırmaq, zaman anlayışının ifadəsində yaranan problemlər, imla yazmaqda, yazıları oxumada çətinlik kimi vəziyyətlərdir.

Valideynlər disleksiya problemlili övladları ilə bağlı bir neçə mühüm məqma diqqət yetirməlidirlər. Öncə mütəxəssisə müraciət etməli, övladınızın düzgün qidalanmasına önəm verməlisiniz. Digər ailə üzvlərinin çətinlik yaşayan övladınızla münasibətlərinə tənzimləyin, övladınızın sosial adaptasiyasına yardım edin, məktəbdə müəllimlərin övladınızın çətinliyi ilə bağlı məlumatlı olmasından və müvafiq təlim və tərbiyə yanaşması seçməsindən əmin olun.

Unutmayın, hər uşaq öyrənir. Bəzən eyni vaxtda, bəzən fərqli anlarda, bəzən eyni formada, bəzən də fərqli formada öyrənir, amma öyrənir. Unudulmamalıdır ki, disleksiya bir xəstəlik deyil, öyrənmə üsullarının fərqliliyidir.

Disleksiya anadangəlmə, inkişaf və zədəyə bağlı olaraq iki yərə ayrılır. Anadangəlmə disleksiya doğuş əvvəli, doğuş zamanı və doğuş sonrası fəsadlara bağlı olaraq üçə ayrılır. Anadangəlmə disleksiya zəif və rejimsiz qidalanma, hamiləlik zamanı keçirilən infeksiyalar və yanlış dərman istifadəsi səbəb ola bilər. Uzun və çətin doğuş zamanı uşağın nəfəs almasındakı gecikmə və sonradan keçirdiyi qızdırmalı xəstəliklər də disleksiyanın səbəblərindəndir. İrsi faktorlara bağlı olaraq da disleksiya ortaya çıxa bilər.

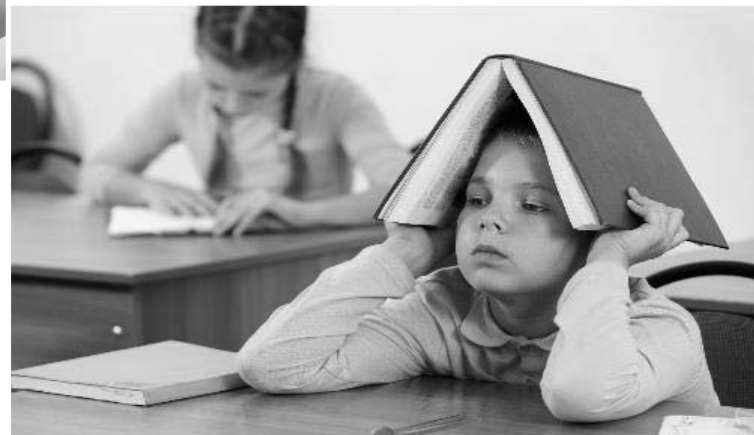
Disleksiya anadangəlmə bir problem olduğu üçün uşaqlarda erkən yaşlarda özünü danışmada gecikmə, yeni sözləri gec öyrənmə, hərəkət və koordinasiya pozuqluğu, istiqamət (sağ, sol, yuxarı, aşağı) və zaman (bu gün, sabah, əvvəl, sonra) anlayışlarında çətinliklər, danışarkən düzgün sözlərdən istifadə etməmək kimi əlamətlərlə göstərir.

Disleksiya insanların müəyyən dil bacarıqlarında, xüsusən də oxumaqda çətinlik çəkməsi ilə nəticələnən problemdir. Dəqiq səbəblər hələ bilinməsə də, bu problemi yaşayan insanlarda beynin inkişaf və fəaliyyətində fərqlər qeydə alınıb. Bu cür insanların nitq səslərini müəyyən etməkdə və ya hərflərin səsləri necə ifadə etdiyini öyrənməkdə çətinlik çəkdiyini hesab edilir.

Bu problem də onların oxumaqda çətinlik çəkmələrinə səbəb olur. Yadda saxlamaq lazımdır ki, disleksiya zəka çatışmazlığından qaynaqlanmır. Müvafiq metodlarla bu cür insanlar asanlıqla öyrəne bilərlər.

Disleksiyanın təsiri hər bir insan üçün fərqlidir. Disleksiyanın dərəcəsindən, düzəlmə meylliliyindən, effektivlikdən çox şey asılıdır. Əsas çətinlik sözün tanınması, onu oxumaq, imla və yazı yazmaqla bağlıdır. Onlar özlərini aydın ifadə etməkdə və ya başqalarının nitqini başa düşməkdə çətinlik çəke bilərlər. Bu cür dil problemləri məktəbdə, işdə və digər insanlarla münasibətlərdə böyük problemlər yarada bilər. Bununla belə, bir çox disleksiya problemi olan insanlar qram-

matika, dərslik materialını başa düşmək və esse yazmaq kimi daha mürəkkəb dil bacarıqları ilə bağlı irəliləyiş əldə edə bilər.

Disleksiya ömür boyu davam edən bir vəziyyətdir. Müvafiq kömək və dəstək proqramları ilə bir çox insan yaxşı oxumağı və yaz-

ilə əlaqələndirmədən əvvəl mütəxəssis tərəfindən lazımi qiymətləndirmələr aparılmalıdır. Erkən müdaxilə uşağın yaşadığı öyrənmə problemlərini azaldacaq və onun məktəbdə münasibətinə müsbət təsir edəcək. Öyrənmə pozğunluğunun səbəbi nə olursa-olsun, vacib

